Ч. 234 (14.778). Львів, субота 23. жовтня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gtówką Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Північний еспанський фронт зліквідований.

Національне командування повідомляє: Астурійський фронт зліквідований. Червоні частини, уже без вождів, складають зброю. **Хіхон і Авіля вже в національних руках.** Вчора перед полуднем національні війська увійшли до Хіхону — населення витало їх з ентузіязмом. З національними військами увійшов до міста лад, мир і справедливість.

НАСЕЛЕННЯ ХІХОНУ ПРОГНАЛО ЧЕРВОНИХ І ПІДДАЛОСЬ НАЦІОНАЛЬНИМ ВІЙСЬКАМ.

Радіостанція в Хіхоні повідомила вчора пополудні, що населення міста, обурене кровавим вибриканням червоних, заволоділо Хіхоном і впустило туди національні війська, які заняли місто. Майже на всіх домах мають національні прапори.

Кореспондент аґенції „Юнайтед Прес" подає такі подробиці про капітуляцію Хіхону: Останній наступ перевели національні змоторизовані відділи, що були віддалені на кільканадцять кільометрів від міста. На той наступ національне командування рішилося, коли довідалось від утікачів, що диктатор Хіхону Белярміно Томас (соц.) утратив владу над червоними, яка вже у вівторок почала рабувати та підпалювати передмістя.

ОСТАННІ ДНІ ХІХОНУ.

Більша частина населення Хіхону втікла перед грабіжниками в гори; остання ніч перед капітуляцією була справжнім пеклом. Щойно національні війська завели у місті лад.

ПАНІЧНА ВТЕЧА.

В руках червоних є ще одна невеличка пристань на захід від Хіхону — Авіля. Там зібралися тисячі утікачів, які намагаються покинути рештку червоної території. Раз-у-раз відчалюють кораблі та човни повні утікачів, та вони не мають виглядів денебудь причалити; Валенсійський уряд просить великодержави, щоб їхні воєнні кораблі на повному морі заопікувались утікачами.

КАПІТУЛЯЦІЯ ЧЕРВОНИХ ВІЙСЬК.

На вістку про упадок Хіхону кілька червоних курінів перейшло до національних військ.

ЗЛОВИЛИ ЧЕРВОНИХ ПРОВІДНИКІВ З ХІХОНУ.

Червона влада Хіхону ще в ночі перед капітуляцією намагалась утечи з кораблями, але їх було замало, щоби забрати всіх утікачів; у пристані вибухла паніка. Тимчасом національні кораблі опанували вхід до хіхонської пристані та переловили 2 кораблі з утікачами, серед яких є чимало визначних комуністів.

ОЧИЩУЮТЬ ТЕРЕН.

Національні війська під командою ґен. Аранди очищують терен від решток північної червоної армії. Одна з національних кольон перейшла ріку Нільон і помашерувала на Авілю. Червоні війська, що облягали Овієдо, перейшли до національної армії. Лише на південь від Інфієстес астурійські гірники бороняться, бо ще не знають про упадок Хіхону. Кілька тисяч червоних, що облягали Овієдо, замкнено в заімпровізованих концентраційних таборах.

Японія мабуть не візьме участи

У КОНФЕРЕНЦІЇ 9-ОХ ДЕРЖАВ.

Міністерство закордонних справ опрацьовує відповідь на бельґійське запрошення на конференцію сигнатарів договору 9-ох держав, опісля предложить її до затвердження міністром війни й маринарки та раді міністрів, що збереться 26. ц. м.

Загально припускають, що Японія не візьме участи в тій конференції, бо вона занадто близько звязана з Лігою Націй та її давнішими виступами у справах Далекого Сходу.

ІТАЛІЯ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ.

„Пополо д' Італія" довідується з добре поінформованих джерел, що Італія приняла запрошення на конференцію сигнатарів договору 9-ох держав, що відбудеться у Брюсселі.

ІНШІ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Голяндія, Китай, Австралія, Нова Зеляндія та Південно-африканська Унія повідомили бельґійський уряд, що вони візьмуть участь у брюссельській конференції.

ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Японські літаки збомбардували вчора чимало військових обектів у Нанкіні та у Пукав.

ІТАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПЛИВУТЬ ДО ШАНГАЮ.

На чердаку корабля „Конте Біянкамано" відплила до Шангаю сотня моряків, щоби скріпити залогу італійської концесії.

Справа Далекого Сходу й Еспанії

ПРЕДМЕТОМ ДИСКУСІЇ БРИТІЙСЬКИХ ЗАКОНОДАТНИХ ПАЛАТ.

На вчорашньому засіданні **палати громад** мін. Іден виголосив доволі бліду промову, в якій обговорив справи Далекого Сходу й Еспанії, зокрема підкреслюючи успіх у ліквідації піратських нападів на Середземному Морі.

Етлі в імені лейбуристів та Сінклер в імені опозиційних лібералів критикував політику уряду, закидуючи йому байдужість до долі Китаю і північної еспанської армії та квестіонують добру волю Італії.

Відповів їм мін. Іден, опісля прем. Чемберлен, який звернув увагу, що Ліга Націй не має змоги запевнити Англії безпеки. Він доказував, що декларація Грандія в комітеті неінтервенції становить поважний успіх та що Італія без сумніву виявила добру волю. Під опікою британської фльоти евакувано з Хіхону 30.000 утікачів. Щодо брюсельської конференції, то годі на ній буде думати про господарські санкції чи про іншу пресію на Японію.

На внесок уряду палата громад 204-ма голосами проти 111-ох відложила дискусію.

В палаті льордів віцемін. Плімут зложив подібну заяву як Іден та полемізував з опозицією.

Ходачкова шляхта.

Львів, 22. жовтня 1937.

Після гуцулів і лемків прийшла отсе черга на ходачкову шляхту. Для поширювання на Гуцульщині і Лемківщині реґіоналізму у польському політичному й національному розумінні утворено навіть окремі товариства, а на Лемківщині створено теж окрему апостольську адміністратуру з добре відомою нам метою. Як останню з тих імпрез слід відмітити „Союз ходачкової шляхти" (Звйонзек шляхти заґродовей), що своєю діяльністю обіймає Підкарпаття львівського і станиславівського воєвідства та в неділю 17. ц. м. відбув свій зїзд у Львові. Про цей зїзд як польську національну маніфестацію писала на днях обширно місцева польська преса включно з краківським „Курієрком"

Писати про сучасне питання дрібної української т. зв. ходачкової шляхти в Галичині річ нелегка з цензурних оглядів. Воно так щільно, як ніяке інше з теперішніх реґіональних питань, зазублюється у польсько-українські взаємини і має за собою вікову історію. Практично і законно стратило воно давно, ще за Австрії, а в Польщі і формально, свою суспільну окремішність. Знесення панщини в Галичині, що колись наглядно відріжняла ходачкову шляхту, себто гербових селян хліборобів — найчастіше зовсім бідних, від їх сусідів селян панщизняків і конституційне зрівнання усіх станів зробило мало актуальною проблему гербового шляхоцтва у нашому селі. Час і сусідські взаємини робили своє, а поступ культури і розвій та скріплення української національної свідомости і потреба національної солідарности та оборони засипували і нівелювали й ті останки ріжниць, головно психольоґічного характеру, що істнували ще як ремінісценція історичної шляхетської Польщі і перших трьох чвертьстоліть австрійського панування у нашому селі між селянами шляхтичами і нешляхтичами.

Саме географічне розміщення шляхотських сіл у Галичині на довгій лінії північного збіччя Карпат від Березова в Коломийщині до Гладишова на західних окраїнах Лемківщини та скупчення їх біля провалів-шляхів, що вели з Галичини на Угорщину, вказує зовсім недвозначно, що це останки галицького княжого дворянства. Осіли вони там для стратеґічних оборонних цілей своєї держави ще в часах, коли там не було Польщі. Частина з них вигинула у боротьбі з новою владою, частина схлопіла та втратила свою особисту незалежність, але більшість таки остоялася серед історичних невзгодин. Оцілівші рештки нобілітувала нова польська влада, беручи без сумніву під увагу їх історичне походження як нащадків свобідних дворян.

Не зважаючи на формальну польську нобілітацію, залишилася ця дрібна сільська шляхта і по вірі і по нації тільки українською — у противенстві до шляхти магнатів українського походження, яка майже поголовно покинула віру батьків та облатинилась і спольщилась. Ходачкова шляхта, живучи на селі, побутово не відріжнялася від свого українського окруження, а будучи особисто свобідною, відограла і національну ролю в останніх трьох віках історичної Польщі в нашому житті, передовсім у його церковній ділянці.

Скупчена переважно в полудневій частині перемиської епархії, була вона часто рішальним чинником у місцевій церковній політиці між уніятами і православними, стаючи здебільша по стороні останніх і рішаючи нераз про фактичну обсаду владичого престола в Перемишлі. Сини тієї шляхти займали високі місця у церковній єрархії православної, опісля й уніятської церкви

не тільки в Галичині, але далеко поза нею. Дуже помітна їх роля і в історії українського козацтва, якого одним з головних організаторів був ходачковий шляхтич зі Самбірщини, Петро Конашевич Сагайдачний. Не бракувало представників нашої галицької ходачкової шляхти над Дніпром і пізніше та визначилася вона ще й окремо у великому визвольному русі за Богдана Хмельницького, Словом, заслужилася вона добре для своєї батьківщини, не кидаючи її та її прапорів і в часах найбільшого лихоліття.

Заслужилася вона добре і при національному відродженні Галичини — а то й Буковини (Юрій Федькович Гординський), при розбудові та закріпленні нашого національного життя і то в усіх його видах і ділянках, а останньо і в нашій визвольній боротьбі. Імена Бачинських, Білинських, Борковських, Вітовських, Витвицьких, Витошинських, Гладишовських, Головацьких, Голинських, Гординських, Городиських, Дністрянських, Зубрицьких, Крушельницьких, Кульчицьких, Купчинських, Луцьких, Могильницьких, Мохнацьких, Ступницьких, Струтинських, Терлецьких, Чайковських, Ясеницьких і багато-багато інших, що безпосередньо або посередньо вийшли зпід стріхи української ходачкової шляхти, здобули собі чимало сторінок у книзі нашої національної історії, цієї більшої, відомої, і цієї сірої, менше відомої.

Злука тих імен з життям і долею нашого народу безперечна і безсумнівна. Про неї говорять архиви перемиської греко-кат. капітули, говорять і наші льокальні музеї, а найважніше, говорить про неї саме наше життя. Не тільки в історії, але і в сучасности нащадки української ходачкової шляхти були і є в наших передових рядах.

Очевидно, де дрова рубають, там падуть і тріски. Маючи давніше більшу спромогу здобути шкільну освіту, як особисто вільні, а з нею і визначніші становища, частина тих з ходачкової шляхти, що це осягнула, пропадала для нас та переходила в польський табор. Більшість всеж таки лишилася при нас і в нашому ґрунті лишилося коріння і саме дерево, що родить дальше і видає здорове насіння.

Були й у нас спроби обєднати українську ходачкову шляхту у власну окрему збірноту. Це не вдалося з відомих причин і не з нашої вини. Зробив це хто інший. Чи вдасться його спроба? На це дала вже відповідь історія і ті прикладові імена, що їх вгорі вичислено. Дають відповідь і ті наші сірі будні у бідному українському шляхотському селі, у якому, всупереч всяким супротивним зусиллям, пульсує й розвивається та кріпне українське національне життя. Воно й говорить нині свою дійсну мову і без шумних імпрез!

Д-р Степан Баран.

Русофільські процеси і політика.

(Якими шляхами ходить правда).

Отся історія має свій початок у 1882 році. Рік 1882 зазначився в нашій історії живішою русофільською пропагандою в Галичині. Русофільська пропаганда мала тоді три тези: 1) голосна теза: що нема українського народу, тільки один русский народ (російський нарід); 2) тиха теза: що є одна правдива віра, значить: російська православна, що була тоді інструментом цареславія і 3) теза на вухо: що російський цар висвободить наш нарід.

Наслідком поширювання цих тез зачалися були ревізії й арештування і звідси дійшло у Львові до першого політичного карного процесу за Австрії проти **Ольги Грабар і товаришів за головну зраду.**

Приводом до цього був перехід громади Гнилички, в повіті збаразькому, на православія, як також приїзд з Мадярщини відомих русофілів: Адольфа Добрянського, його доньки Ольги зам. Грабар і його сина Мирослава Добрянського до Галичини, щоб пізнати життя між русофільськими діячами на нашому терені.

Цю подію вихіснували галицькі поляки, що мали тоді керму політики в краю, щоб доставити доказ для Австрії, що галицькі русини (українці) є супроти Австрії нельояльні і навіть небезпечні. Дотичний акт обвинувачення закинув був одинацятьом русофілам, що вони працювали за відірванням Галичини, Буковини і північної Мадярщини від цісарства Австрії. А вислідом головної розправи перед львівським трибуналом суду присяглих був такий присуд, що по 33 днях великої розправи увільнено всіх обвинувачених від закиненого їм злочину головної зради та засуджено тільки за нарушення публичного спокою: о. Івана Наумовича, редактора „Науки" і Венедикта Площанського, редактора „Слова" та селян: Івана Шпундера й Олексу Залуського на кару по кілька місяців вязниці.

По скінченому процесі усунено галицького митрополита о. Йосифа Сембратовича До Риму **за недостачу енергії у поборюванні православної пропаганди.**

Ось так закінчився той перший у нас політичний процес у 1882 році, що мав тенденцію доставити для Відня доказ політичної небезпеки нашого народу **та при цьому** і для Риму доказ загрози католицизму від православія, що було інструментом цареславія. Це була очевидна тенденція того процесу, якого тоді потребували польські політики супроти нас, щоб довше над нами панувати.

Тай ми, галицькі українці, вже тоді підросли були і потрапили витягнути з того процесу важну національно-політичну користь. Тоді, 1882 р. наша політика зосереджувалася при видавництві „Діла" під проводом першого редактора **Володимира Барвінського**, що своїми передовими статтями після цього процесу завернув збаламучене українське громадянство у значній частині з блудного шляху русофільського прошацтва на бік рідного українського народу. Звідси повстала відтак наша українська політична організація і за тридцять років свідоме українство вже опанувало наш нарід, а з русофілів залишилась розбита меншина.

Тому іншу вже тенденцію мав другий політичний процес проти русофілів: **Бендасюка, Ковдри і товаришів**, що відбувся весною 1914 р. перед львівським трибуналом суду присяглих. Цей процес мав свій привід у поширеній акції російських емісарів у Галичині перед світовою війною та був уже інспірований центральним австрійським закордонним урядом у Відні, а не краєвою польською політикою. Краєва польська політика за тих минулих тридцять років перейшла з рук польських консервативних станьчиків у руки всепольських політиків, що стояли на політичній лінії Романа Дмовського і супроти недалекої війни не хотіли виступати проти Росії. Тому тенденцією австрійського уряду у Відні в тому політичному процесі було вдарити русофілів по пальцях, а польська пануюча політика хотіла ослабити український рух у Галичині і звести цей процес до теоретичного спору між течією українською і русофільською. Безпечніше було для всепольської політики увільнити обвинувачених русофілів і так воно сталося, що Бендасюка, Ковдру і товаришів одноголосно увільнено від всякої вини і кари, та ще й обкидано цвітами. Політика поляків в Австрії почала розходитися з політикою Австрії. **Австрія проти Росії — поляки за Росією...**

В часі, коли розпочався був той процес, був я в австрійського міністра справедливости д-ра Гохенбургера у Відні в справах нашої парляментарної репрезентації і він поспитав мене принагідно, як іде процес проти русофілів у Львові. На це я відповів йому, що я тим процесом ближче не займаюся, але оскільки знаю, то цей процес так поставлено, що обвинувачені будуть майже одноголосно увільнені. Це викликало обурення у міністра Гохенбургера і він став покликуватись на те, що має певні реляції від державної прокуратури у Львові і від такого президента апеляційного суду у Львові, як Червінський, з яких виходить, що всі обвинувачені русофіли за держ. зраду мусять бути засуджені. А я відповів йому на те, що піду в заклад, що обвинувачених увільнять. І так дійсно сталось. Ось як був інформований Відень про галицькі справи через польські окуляри!

З приводу цієї моєї розмови з австрійським міністром справедливости пустив був посол д-р Дмитро Марків проти мене клевету, начеб я домагався від міністра, щоб покарати конче обвинувачених русофілів. На такі поговки від наших політичних противників я був нераз наражений, як провідник української парляментарної репрезентації і все відповідав українською народньою приповідкою: Брешіть здорові!

На кінець прийшли ще два політичні процеси **з початком світової війни,** в роках 1915 і 1916 перед дивізійним судом краєвої оборони у Відні. Першу групу творили тут посол **д-р Дмитро Марків** і товариші з Галичини, другу групу **о. д-р Кассіян Богатирець** і товариші з Буковини й Галичини, обвинувачені за злочин держ. зради і за злочин проти збройної сили австро-угорської монархії.

Ці оба карні процеси підняла сама військова влада австро-угорської монархії на основі свого знання і розуміння русофільської пропаганди в часі війни супроти Австро-Угорщини. Тенденцією цих воєнних судів було виказати перед світом, що русофільська пропаганда спричинила перші невдачі австро-угорської армії, яка не могла здержати наступу російської армії на наш край восени 1914 р.

В обох цих політично-військових процесах засуджено обвинувачених на смерть. Та опісля їх помилували на досмертну вязницю, а від останнього австрійського цісаря Карла прийшла амнестія.

У цих двох процесах переслухувано моїх товаришів послів і мене про політичний характер русофільської пропаганди. І про це ми мусіли зізнавати, але фактів про дійсну зраду австро-угорської армії ніхто з нас не знав і не міг нічого сказати. Заге згадана друга група обвинувачених боронилася тим, що українці своїм українофільством зраджують Австрію...

Та чи українці зраджували Австрію, це покаже історія.

До тої історії наших політичних процесів під Австрією треба ще дещо доповісти.

Коли світова війна скінчилась і доля української нації стала вирішуватись дипльоматичним шляхом, тоді на еміграції наближувався п. д-р Дмитро Марків до нас і визнав нам з доброї волі, що русофільська партія в Галичині тяжко зблудила у своїй роботі, ведучи її так, начеб там були два „руські" народи: російський та український, бо там у Галичині є тільки один наш нарід, який ми називаємо малоруським, а ви українським! Ось таке признав він.

Отже у висліді науки з минулого повстає запит: За що і за кого боролися русофіли в Галичині й на Буковині, та за кого борються їх нащадки? За партію, чи за нарід?... Та яка це праця останніх русофілів у моменті, коли польські шовіністи завидують нашому народові кусника нашої землі?...

Ось куди ходить правда!

Д-р Кость Левицький.

Ліґа Націй і нації.

Женева, 18. жовтня 1937.

Ліґа Націй не є в дійсности ані Ліґою Націй, ані Союзом Народів, лише Ліґою держав. Тотожність між державою та нацією осягнули лише деякі держави, бо для більшости націй нашого суходолу ця тотожність є покищо недосяжним ідеалом. Противенство, фактичне і правне, між державою та нацією є головним джерелом тої крізи, яку перебуває Ліґа і яку намагаються усунути ріжними проектами реформ усі щирі прихильники цієї міжнародньої організації. За минулу сесію виступили в цій справі найенергічніше представники південно-американських республик, зокрема представник Чілі, жадаючи заходів у напрямі універсальности Ліґи. З европейських держав обстоює реформу Ліґи постійно і послідовно Швайцарія не тому лише, що Женева є осідком Ліґи, а геополітичне становище альпейської республики між трьома великими державами наражає її невтральність в разі збройного конфлікту між ними на поважну небезпеку. Конфедеративний лад і справжній демократизм дають швайцарцям змогу розуміти дійсне значіння Ліґи.

З цього огляду заслуговує на особливу увагу те, що говорить редактор „Журналь де Женев" П. Е. Бріке про Ліґу та її відношення до чужих націй СССР. Не менш цікаве й те, які наслідки викликають його виступи в Европі і в самій Швайцарії. Його перший відчит на цю тему відбувся в квітні цього року в Парижі. Яке прийняття знайшов він у національної Франції, доводить між іншим той факт, що зборами проводив не хто інший, як відомий французький письменник Кльод Фарер. Минулого тижня зробив редактор Бріке той самий відчит у Берліні та деяких інших великих містах Німеччини. Відчит зроблений на запрошення Німецького Закордонного Клюбу відбувся з великим успіхом у салі Берлінського Університету в присутности добірної публики, як про це повідомляє „Фелькішер Беобахтер". Прелеґента поручив присутнім заступник голови клюбу д-р Ангальт. Між присутніми були: швайцарський посол Дініхерт та члени швайцарської кольонії Берліна, з німецького боку представники партії, міністерства закордонних справ, міністерства пропаганди і т. і.

У докладнім справозданні часопис зазначує між іншим, що п. Бріке займався у своїм відчиті „совітськими методами поневолення націй та недодержанням Лігою своїх обовязків супроти цього", і підкреслює особливо кінцевий висновок: „Колиб відповідальні чинники були свідомі свого обовязку, то був би ще час запобігти страшному лихові, бо нехибно прийде колись день, коли 80 міліонів населення поневолених націй повстане і порве свої кайдани". Дуже докладне справоздання подала також „Берлінер Берзенцайтунг". Цей часопис звертає увагу на те, що редактор Бріке написав багато мужних і розумних статтей, в яких він остерігав Лігу перед „небезпекою національного питання". Коли крівавим насильством вкучили народи до СССР, Л. Н. не інтервеніювала проти цього, чи вона тимсамим не взяла участь в нападі 2"... „Суверенітет Грузії та України не вигас цілком, він відживає з моментом повстання цих націй, і тоді Ліга мусить інтервеніювати". „Дер Ангріф" подав справоздання під заголовком „80 міліонів поневолених. Знущання над охороною меншин". Часопис звертає увагу між іншим на ті місця відчиту, де говориться про „невільництво в СССР та тяжкі роботи жінок і дітей заборонені Лігою". „Б. Ц. ам Міттаг" дав відчитові такий заголовок: „Швайцарський політик змальовує Совіти. Женева допускає на гноблення 80 міліонів". „Льокаль-Анцайгер" подав справоздання під заголовком: „80 міліонів обвинувачує. Швайцарський журналіст Ліги про Москву та Женеву". Дуже докладний та прихильний звіт подала теж „Франкфуртер Цайтунг" про цей відчит зроблений у Франкфурті, також як і інша німецька преса з дотичних міст.

Цілі уступи присвячені редактором Бріке Україні в рямцях його теми звернули на себе увагу німецької преси. Але на ці уступи ,як і на цілий відчит звернув свою увагу женевський орган відомого прихильника Москви, колишнього голови женевського уряду, Ніколя, „Ле Травай". Він виступив з дуже гострою передовою проти Бріке, проти „Журналь де Женев", проти України, Грузії та Вірменії і проти всіх, хто не йде з Москвою та з її женевськими прихильниками. Керманич женевських „соціялістів" московського штабу закидає в типовім большевицько-демагогічнім тоні редакторові Бріке його відвідини в Берліні, спільність його тези щодо чужих націй СССР з дотичною темою „диплеоматії III. держави", його твердження про „фіктивність СССР", його „готовість віддати Україну національним соціялістам", його подорож до Лібії разом з Мусолінієм і багато інших річей. Не бракує в цій статті нападів і на цілу редакцію „Журналь де Женев", „орган банків і консерватистів, що не розуміє нового часу", і на керманича женевської національної партії Жоржа Ольтрамаре, і на всіх противників Москви і самого Ніколя взагалі. Відгукнулися на відчити п. Бріке в Німеччині й інші швайцарські часописи залежно від свого підходу. Не могли поминути його без уваги і самі політичні кола Ліги.

Спинюємося докладніше на відчиті шляхетного і відважного оборонця української справи в Европі, який зрештою має намір зробити цей відчит у найближчім часі і в Льондоні, між іншим тому, що він яскраво показує як зазублюється наша справа не лише з відносинами між поодинокими державами, але і з відносинами поміж окремими політичними ґрупами в поодиноких державах.

Відчит редактора Бріке варт було би перекласти на українську мову.

М Ланько.

Ендецький фронт на Волині.

Ендеки Волині — головним чином римокатол. клер наплинове урядництво й поважна частина осадників під проводом ген. Янушайтіса, не зважаючи на несприятливі для них політ. умовини, ні на хвилину не спинили свого походу проти „волинської дійсности", розумій: проти т. зв. українського курсу міродатних чинників та „страшної української небезпеки для „польськости".

Щоб вияснити цим ендекам, що усталений курс нічим не загрожує ні державі, ні польському народові, ні нарешті станові посідання місцевих поляків, а є, навпаки, для всіх них корисний, та щоб знетралізувати ендецький похід, що є передовсім шкідливий для польської сторони, на початку літа мин. року створили були в Луцьку, не без участи впливових чинників, організацію під назвою **„Волинське Зедночене Польскей Мисьлі Політичней"**. Ця організація поставила собі завдання обеднувати польських громадян ріжних груп, станів і течій та узгіднювати їхній погляд на необхідні напрямні польської політики на Волині, зокрема — на відношення до українців.

Немало осіб, знаних досі з ендецьких поглядів та свого неґативного ставлення до українського народу, не ухилилося від участи в цій новій на Волині орґанізації, бо це, очевидно, обіцяло їм можливість форсувати свої погляди і там. А ширші ендецькі кола, ведучи свою акцію далі, час до часу давали про себе знати свого роду диверсіями та демонстрацією осадників кремянецької округи, загальні збори яких покликали до проводу ендеків під проводом ген. Янушайтіса, то рефератами ендецьких фахівців, запрошених з Галичини, то знаками в ендецькій пресі, то такими виступами, як промова кс. Токаржевського в Ковлі над труною вбитого поліціянта, то судовим процесом у луцькому окружному суді проти проурядового часопису „Волинь", а властиво проти вищих волинських чинників і т. д.

З літа цього року **волинські ендеки переходять від диверсійних випадів до більше пляної роботи,** намагаючися стати активним опозиційним чинником — оформленим і зорганізованим табором. Згадані вище виступи — кс. Токаржевського і луцький процес — **це перші спроби змобілізувати ендецьку думку Волині в ширших розмірах.**

Для повноти акції бракувало ще волинським ендекам свого пресового органу, що підогрівав би їхнього національного духа та вів би невпинні обстріли українських позицій та польських „українофілів". Врешті й ця волинська люка заповнена: в зимі цього року почав виходити в Луцьку приватний щоденник „Куріер Волиньскі", що досить хутко перейшов на тижневик. Створив його співробітник краківського ілюстрованого „Куріерка", так добре й широко знаного зі свого україножерства. Отже кваліфікація для ендеків цілковито відповідна. І став цей волинський „куріерок" швидко справжнім речником мобілізації волинських ендеків та їхньої офензиви на все українське, як також на оборонців українства.

Таким чином Волинь почала жити „повним життям", неначе якесь четверте галицьке воєвідство. Треба лише чекати чинних виступів.

А покищо „Куріер Волиньскі" веде зміцнений обстріл ворожих позицій — проурядового польського тижневика „Волинь" та нормалізаторів польсько-українських взаємин.

Н. Н.

Сензаційні арештування в Німеччині і в Польщі.

Як нашим читачам уже відомо німецькі агенти тайної політичної поліції арештували перед трьома тижнями в Берліні гр. Вельопольську під замітом шпіонажі. Польська преса пише, що польська амбасада в Берліні інтервеніювала у справі її арештування. Дістала відповідь, що слідство у справі гр. Вельопольської дуже обтяжує її. Одночасно берлінські кореспонденти французької преси подають сензаційні вістки у справі арештування гр. Вельопольської. Вони пригадують голосний процес Сосновського та його спільниць з 1935. р. у Берліні, що закінчився засудом на кару смерти двох німкинь: баронової фон Берг і Ренати фон Нанцер. Обом магдебурський кат постинав негайно голови. Підчас процесу проти Сосновського та його товаришок багато говорилось про „таємну польку", з якою між іншим обі засуджені втримували тісний звязок. Тому німецька поліція вела інтенсивно слідство і вкінці — як запевняють — попала на слід приятельки баронівної фон Берг, що нею має бути арештована гр. Вельопольська. Кружляють теж поголоски, що гр. Вельопольську вже стратили у берлінській вязниці Моабіт. Мати гр. Вельопольської, що перебуває тепер у Ніцеї, намагалась кількома наворотами телефонувати до вязниці Моабіт, але управа вязниці відмовила їй всяких інформацій у справі арештованої доньки.

Польська преса пригадує, що Ґестапо (німецька тайна поліція) арештувала свого часу польського залізничника з Данціґу Рухальського, якого тайні агенти заманили на німецьку територію. Тепер пропав без сліду начальник залізничої стації в Данціґу поляк Франц Руткевич з жінкою і кузином д-ром Крином, який мешкав постійно в Берліні. Отже при кінці місяця виїхав Ф. Руткевич з жінкою до Берліна, щоби разом з кузином д-ром Крином вистара. а саме: Чеслава Тейковського, прокурента і Рупочинок. Від того часу слід за ними пропав. Один зі свояків Руткевича виїхав до Берліна і довідався, що д-р Крин і Руткевичі сидять у вязниці для політичних вязнів.

Вкінці кружляють вістки, що в Німеччині арештували на днях ще двох поляків з Данціґу, а саме: еслава Тейковського, прокурента і Рудольфа Чарновського, студента. Оба вони вертались зі світової вистави з Парижа до Данціґу.

В Катовицях арештувала польська поліція начального директора німецького видавництва „Катовіцер Цайтунг" Горста Крідткого, який є данціґським громадянином. Крім того поліція арештувала начального редактора „Катовіцер Цайтунг" Ганса Вебера, відповідального редактора цього часопису Ганса Костку та управителя експедиції Еріка Соводниха. Всіх їх арештували під замітом державної зради.

Польська преса пише, що „Катовіцер Цайтунг" видає нелеґальний місячник під тою самою назвою, що його поширюють в Німеччині. „Дзеннік Польскі" пише, що згаданий місячник інформував німецьких читачів фальшиво про положення німецької меншини на польськім Шлеську. Більшість статтей творили сконфісковані статті зі щоденника „Катовіцер Цайтунг". Місячник друкований на дуже доброму зеленому папері. Підчас ревізії в кольпортерки „Катовіцер Цайтунг" Орни Дзвоннік з Катовиць поліція найшла кількадесять примірників нелеґального часопису. Негайно після того поліція перевела ревізію в „Катовіцер Цайтунг", де забрала теж частину нелеґальних чисел, приготованих до висилки.

Три кандидати на голову
„Стронніцтва Народовеґо".

В неділю 24. ц. м. відбудеться у Варшаві засідання начальної ради ендецької партії „Стронніцтва Народовеґо" у справі вибору голови цієї партії. На голову висуває гурт старих ендеків Верчака, гурт молодих Белецького, як з Лодзі. Листи кандидатів на голову покищо ще Лодзі. Листи кандидатів на голову покищо ще не замкнули.

ПІДЛЯШША ТЕЖ З НАМИ!

ВЕЛИЧАВЕ РЕЛІҐ.-НАРОДНЕ СВЯТО У ВОЛОДАВІ.

Українське громадянство в Галичині не має (з незалежних від нього причин) змоги постійно обсервувати життя наших братів за сокальським кордоном. З другої сторони — українці з Волині та особливо з Холмщини чи забутого Підляшша й Полісся уявляють собі найчастіше Львів, як якесь далеке, наче заокеанське, немов мітичне місто, в якому — як говірять тихцем мандрівні люди — навіть на крамницях „по нашому" шильди малюють і люди по нашому говорять. І тому кожна вістка звідти, ген, ген, аж зза княжого Холму, що приносить надію на невмірущу силу нашої народньої маси, каже нам радіти й вірити, що народня сила, самообережний інстинкт української національної маси, не пропаде, не змарнується, а переможе і перетріває.

Аж тепер інформують нас, що рівночасно з холмським празником Пречистої, про який писали ми в спеціяльній кореспонденції, відбулося не менше величаве церковно-народнє свято у Володаві. На свято прибуло кілька тисяч підляшуків, волиняків і поліщуків. Місцеве правосл. духовенство з цілого володавського деканату зорганізувало 2-денні відправи з багатьма науками й богослуженнями перед обновленим образом Б. Матері. В святі взяло участь багато доростаючої молоді й дітей, що разом з батьками прийшли у 5-ох „хресних ходах" (процесіях).

Нотуємо цю вістку з особливою радістю; чейже ще недавно не було на призабутій Володавщині села, де не ятрілиб рани комуністичної анархії, а сьогодні — як бачимо — наша молодь вертається до Бога і народу.

Вже й на далекому Підляшші видно поворотний світанок, росте голод рідного друкованого слова, молодь шукає дороги до загубленого батьками... власного народу. Шлях той, що його вона інстинктовно чує, веде через — Сокаль!

Коли згадаємо актуальні слова польського публіциста п. Адольфа Бохенського (зі свіжо виданої книжки) про потребу зближення всіх українських земель у Польщі для добра самого польського державного інтересу, то мимоволі хочеться питати: Для чийого добра між тими землями стоять стовпи кордонів?

Гром.

Конґрес професійних союзів у Варшаві.

В суботу 23. ц. м. і в неділю 24. ц. м. відбудеться у Варшаві VI. конгрес клясових професійних союзів, що є під впливом ППС. У нарадах візьмуть теж участь делегати „санаційних" професійних союзів. Конгрес радитиме над положенням робітників і над обороною свободи страйків.

Ревний польський католицизм і нечуваний антисемітизм.

У варшавському „Роботніку" (ч. 318) читаємо:

У Франції виходить часопис „Ля Жіст Пароль" („Справедливе Слово") з метою зблизити християн з жидами. В числі з 5. жовтня ц. р. у згаданому часописі появилась стаття, в якій автор дивується, як польські католики, християни, які так сильно підкреслюють свою католицьку віру, можуть доходити до такого протижидівського фанатизму, до такої ненависти як та, що її обсервуємо.

Далі „Роботнік" пише, що редактор згаданого часопису Оскар де Ференці, відомий католицький діяч, мав намір виїхати до Польщі з відчитами, але повстав крик і відчити — заборонено. На цю тему редактор Ференці помістив статтю зі здивуванням, чому йому заборонили приїзд до Польщі. Знаю, пише автор, засади побуту в чужій державі. До справ цієї держави я не втручався би, а торкнувсь би тільки загальних справ.

Слід згадати, що часопис „Ле Жіст Пароль" редагує комітет, у склад якого входять такі визначні католицькі письменники як Марітен і Моріяк, канонік Десгранж, єзуїт Бу. сервен, ігумен Дево та інші.

—o—

По широкому світі.

Польського амбасадора Потоцького приняв президент Рузвельт на довшій авдієнції.

У **Болгарії** оголосили нову виборчу ординацію, що признає пасивне виборче право всім громадянам від 30-ох літ, за винятком тих, які ширять ідеї противні інтересам держави та уживають насильства в політиці.

У **Франції** провідник „суспільної партії" полк. де ля Рок заскаржив перед судом 28 осіб, м. ін. редакторів 4-ох париських часописів.

Чехословацький парлямент збереться 29. ц. м.

Японський міністр справедливости Ясуї подався до димісії з огляду на недугу. Маркіз Кідо обняв його теку.

Югославянський регент князь Павло став шефом 2. румунського граничного куріня.

Арабська молодь збереться на початку грудня у Багдаді, щоб утворити всеарабську партію.

Італійська рада міністрів зреорганізувала армію, м. ін. зрівнуючи з нею міліцію.

Французькі комуністи домагаються, щоби помогти червоній Еспанії та щоби негайно скликати комісію закордонних справ парляменту.

У **Данціґу** президент сенату розвязав останню опозиційну партію, т. зв. католицький центр.

Еспанський червоний уряд вислав до Москви делегацію на свято 20. роковин большевицької революції.

Б. ПРЕЗИДЕНТ БАСКІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛИКИ ХОЧЕ ВИСЛАТИ БАСКІВ ДО ПІВД. АМЕРИКИ.

Стефані повідомляє з Байон: Б. баскійський президент Аґір переговорює з дипльоматичними представниками Чіле, Колюмбії та Венесуелі, щоб вислати туди 35.000 басків, які схоронились на французькій території. Більша частина утікачів не хоче еміґрувати до Америки, лише вернутись до батьківщини, яку заняли національні війська.

ЕДМОН АБУ.

Траґічний комік.

На конкурсі „Консерваторії драматичного мистецтва" він дістав другу нагороду і вслід за цим дебютував у театрі „Одеон". Було це, коли не помиляюсь, у січні 1846. р. Він грав Оросмана у трагедії Вольтера і всі студенти студентської дільниці висвистали його. З його приятелів навіть ніхто не здивувався: Хто називається Шийка, той не може з успіхом виступати у траґедії. Він повинен був прибрати собі псевдонім у роді „Монтрей" або „Табор". Але щож? Він тримався „шийки" як єдиної спадщини по своїх батьках. Мало хто помітив, що він провалився. Він мав двацять років, мало приятелів і ще менше знайомих у пресі. А все-ж у 5-ій дії він мав один гарний момент, коли вбивав Заїру книжалом; тоді він заревів як справжній лев.

Ніодин директор не хотів його заанґажувати до трагічних роль. Та він знайшов якогось знайомого, що мав звязки у водевільному театрі „Пале Рояль" і туди його приняли. Шийка потішав себе так: „Комедія має більше будучини, ніж траґедія, бо таких добрих траґедій як Расін ніхто вже не напише".

У театрі відразу ствердили, що він має талант; він мав комічні жести, блаженно усміхався і голос мав приємний. Шийка не тільки розумів свою ролю, але вмів до кожної додати щось свого. Публиці він сподобався і його прізвище „Шийка" почало поширюватись.

За вісімнацять місяців Шийка перейшов метаморфозу від трагіка до коміка. Він заробляв річно десять тисяч франків, не рахуючи бенефісів. Навіть у дипльоматії не можна так швидко їхати вперед. Коли він повірив, що вже дійшов до верпика слави та майна — він стратив голову. Хто зна, чи ми не стратилиб її на його місці. Коли він дивився на свої нові меблі в кімнаті і на золотники в шуфлядах, тоді діставав паморохів. Шийка почав вести життя золотого молодця і навчився грати в карти — а це-ж не така важка річ. Бо якби гра в карти була така важка, як гра в шахи, то ніхто не міг би при ній зруйнуватися.

Шийка вийшовши з театру „першого" — з платнею в кишені, думав собі: „Мій батько — чесний і роботящий... а до мене грошики пливуть, отже можуть і відпливати..."

І грошики почали відпливати від нього так швидко, що три роки пізніше вірителі почали його облягати. Він мав довгів на 20.000 і трохи дивувався: „Як-то, у часах, коли я не заробляв нічого, я не винен був нічого нікому. Тепер чим більше заробляю, тим більше я людям винен. Чи великі доходи мають таку силу, що задовжують людей?"

Його вірителі зявлялися в нього щодня і йому було прикро зовсім щиро, що так багато людей журиться через нього. Неправду кажуть люди, буцімто артист купається у довгах з такою легкістю як риба у воді. Артист, таксамо як інші, має такі часи, коли оминає з острахом улиці, тремтить на звук дзвінка у своїй хаті або на вид представленого вексля. Шийка тужив тепер за тими щасливими часами, коли-то молочарка і крамничник не хотіли йому давати нічого на борг.

Одного дня роздумуючи про клопоти звязані з багатством дійшов до таких висновків: „Щасливий той, хто має тільки необхідні речі! Якби я заробляв тільки те, що потребую на прожиток, я не робив би довгів і міг би спокійно ходити по вулиці. Поправді мені треба пятьсот франків місячно, а все решта це вже занадто. Ех, якби я мав якихось старих батьків, щоб мусів їх утримувати, якісь сестри, щоб для них складати віно, якихось братів, щоб посилати їх до школи! Тоді мої доходи вистачилиб для них усіх і ще покрили би мої довги. Але так то я сам як билина у полі. А що булоб, якби я так оженився?!"

І для ощадности Шийка оженився. Він вибрав собі найбільшу кокетку з париських театрів.

Гадаю, що ви ще не забули Павлини Рівієр, тої акторки, що своїм дотепом і чаром урятувала від „кляпи" сім чи вісім фарс. Вона поковтіла занадто швидко, але навіть як вона шепелявіла, то було приємно її слухати. Її маленькі очки, немов би розпливалися по всьому її личку. Як тільки вона відчиняла уста, то показувала два ряди гострих зубків, як у молодого вовка. Рамена мала рожеві як дитина і такі кругленькі. Волосся мала таке довге, що підібрали для неї спеціяльну ролю, щоб могла з розпущеним волоссям ходити по сцені. А ручки мала такого формату, як китаянки — ніжки.

У 17-ому році, не маючи ніякого іншого майна крім своєї краси і ніяких інших предків крім провідника кликерів, вона перемінилася в маркізу. Один із нащадків лицарського „Округлого Стола" — правдивий маркіз і правдивий бретонець хотів з нею одружитися. Але що жіночі інтриги сягають далеко, то якісь близькі серцю маркіза дами не допустили до цього. Павлина мусіла потішити себе шістьома чи сімома претендентами, яких водила за ніс, прямуючи королівським шляхом до подружжя.

Саме тоді Шийка впрягся до її воза. Вона приняла його, як усіх інших своїх звеличників, поважних, чи легких, з безсторонньою симпатією. Він був високий, гарної будови тіла і не нагадував порцелянових панців. Він не мав ані виранкуватих очей, ані шерсткого голосу, ані підборіддя. Одягався гідно, майже суворо.

(Далі буде).

Економічний огляд.

В ОБОРОНІ СТАНОВ[illegible]Х ІНТЕРЕСІВ.

КРАЄВА НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ КНИГОВОДІВ. — МОЖЛИВІСТЬ САМОСТІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. — НАШІ ДЕЛЄҐАТИ НА ЗІЗДІ КНИГОВОДІВ У КАТОВИЦЯХ.

Як довідуємось — на 29. ц. м. скликує „Супруга" всекраєву нараду українців-книговодів і зацікавлених осіб у справі закону про дипльомованих книговодів, якого проект підготовив польський уряд. Нарада відбудеться вечором (год. 18) у приміщенні Рев. Союзу у Львові. Чергового дня, себто 30-го відбудуть у Львові свій зізд кооперативні книговоди.

В кругах українських книговодів є думка покликати до життя зовсім **самостійну станову організацію.** Досі — як відомо — творять вони тільки секцію при СУПРУГА. Через те можливо, що нарада стане установчим зібранням членів нової організації.

На зізді книговодів з цілої Польщі, скликаному до Катовиць, на 31. ц. м. і 1. листопада ц. р. буде репрезентований загал українських книговодів.

Велика актуальність справи дипльомування книговодів причиниться мабуть у великій мірі до того, що й українські книговоди зявляться численно на згаданій краєвій нараді, щоб обдумати засоби до оборони своїх станових інтересів. Додамо ще, що згадана вище справа має теж поважне загально-господарське значіння, що вже було в нас зазначене в окремій статті.

Рівночасно інформують нас, що в підготові є український курс для книговодів, кандидатів до майбутніх дипльомів.

—o—

„ДИВА" ЛЬВОВА.

(Надіслана стаття).

Ідучи за засадою, що в купецтві треба поступнево йти вперед, задумав я, як провінціональний купець, заложити крамницю у Львові. Щоб влаштувати її так, як це повинно бути у столиці, де є майже всі наші централі, засягнув я інформацій у старших наших львівських купців. Ішло мені зокрема про вивіску, бо на провінції я мав двомовну. Те саме хотів зробити теж у Львові. Одначе на моє здивування почув я раду: „Не давайте двомовної вивіски, бо як хочете проманити інтерес у Львові з тим, щоб він ішов, мусите мати одномовну вивіску і то польську". Так говорили старі львівські практики, мотивуючи свою раду тим, що нашої клієнтелі є розмірно мало, бо з гаслом „свій до свого" далеко ще не всі зжилися, і що можна числити на більшість польської клієнтелі. Рівночасно вказали мені на кілька українських фірм, які мали двомовні вивіски та згодом мусіли їх змінити на виключно польські. Переконаний тим, хоч як прикро було, вивісив я напис виключно польський.

Сиджу в крамниці і чекаю на покупців. І дійсно — перші покупці, які переступили поріг новостворенної крамниці, були поляки.

Зайшов пізніше навіть жид, але — коли побачив святий образ на стіні — збентежився, сказав „пшепрашам, помиліленсен" і вийшов.

Поволі почали приходити ріжні покупці. Були також українці, деякі відомі мені з ріжних віддів тощо, але з невеличкими вимками всі вони говорили по польськи. Нераз зявлялись просто комічні епізоди. Ось нпр. заходить у крамницю двох панів. Вибирають вони товар і весь час говорять до мене по польськи. Але чую, що між собою тихцем говорять по українськи. Склалось так, що їм забракло грошей і треба було покредитувати, а до цього треба було подати прізвища. Отож подають вони свої прізвища, але (і тут смішно робиться) стараються надати їм польський „звук". Коли в тім моменті довідуються, що я українець, не переймаються тим зовсім, що себе осмішили.

Після того інциденту зрозумів я, чому українські купці бояться давати у Львові двомовні вивіски. А таких інцидентів було більше. Були й такі, що покупець, хоч почув від мене рідну мову, намагався дальше говорити по польськи. А чейже за свої гроші можна говорити так, як кому подобається, бо купець обовязаний говорити мовою своєї клієнтелі.

Щоправда — між українськими купцями є теж чимало таких, які не тільки на вивісці не зазначують своєї національности, але й нерадо говорять до своїх клієнтів у рідній мові, коли в крамниці є приявні також клієнти — поляки. Хоч таке може й обурити, але все-ж для такої поведінки можна найти бодай оправдання господарського характеру. А яке оправдання найдете для покупця-українця, який при полагоді орудок у крамниці говорить чужою мовою, дарма, що він є паном ситуації за купецькою девізою „Клієнт — наш пан..."

Які шкоди виростають з того для нашої справи, коли (залишаю на боці невірність гаслові „свій до свого по своє") українці говорять у чужих крамницях по польськи! Згадаймо хочби те, що тоді чужі купці можуть без шкоди для себе нехтувати українську мову, а з тим українських покупців, які не цураються рідної мови, — що чужі купці не мають потреби приймати українців до обслуги (а практика для наших молодих людей така потрібна!), — що вони не потребують оголошуватись в українській пресі, тощо.

Та чи тільки „диво" з мовою стрінув я у Львові? Інших „див" було і є теж чимало. І нераз я думав, з кого має брати приклад „глуха провінція"?

Купець.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В ОГНІ КРИТИКИ І В ПРОЄКТАХ НОВИХ ЗАКОНІВ.

Після **проф. Крижановського,** який недавно в прилюдному інтерв'ю піддав гострій критиці податкову політику Польщі, помістив тепер у найновішому числі журналу **„Політика Господарча"** статтю відомий краківський економіст **проф. Гайдль.** Розглядуючи факт і розміри податкового перетяження в Польщі, автор пише: Люди найкращої волі вкажуть мені на десятки інших завдань, які стоять перед державою, особливо справу оборони держави й інші політичні завдання. Тут мовк складу зброю. Бо вони безсумнівно заслоняють усі економічні завдання. Як економіст — не можу над ними дискутувати. Але вільно мені розглянути засоби, при помочі яких можна ті цілі осягнути. Маю навіть обовязок устійнити єрархію цих засобів. І коли мені говорять: „підвишка податків", то мушу записати, що нема кращих засобів, моральніших і видатніших. Підвишка податків є остаточним лихом, за яким можна сягнути тоді, коли все інше є невдатне. Не вільно її замовчувати поль. економістові, доки іструє в Польщі ще неполагоджена справа: поки волічуться за польською господаркою, як важка куля при нозі, державні підприємства.

Автор розглядає в дальшому розміри цих підприємств і їх „доходовість" та піддає те все критичній оцінці.

В часі, коли на податковий фронт вийшли гострі критики, міністерство скарбу підготовляє між іншими проєктами законів, також проєкти податкових законів. І так: 1) проєкт, що дотичить зміни у доходовому податку в звязку з ліквідацією спеціяльного податку від платень. Доходовий податок від платень держ. урядовців буде приблизно 1/3 дотеперішніх ставок спеціяльного податку; 2) проєкт зміни промислових свідоцтв (мають їх взагалі знести); 3) проєкт реформи стемпльових оплат і ще кілька проєктів. Увійдуть вони здається вже в найближчій сесії в програму праць сойму.

КОШТИ ПРОЖИТКУ В ПОЛЬЩІ І В ІНШИХ ДЕРЖАВАХ.

У цьому році зросли сильно кошти прожитку скрізь, у Польщі і в інших державах. Цікаві цифри, індекси коштів прожитку при підставі 1928 рік = 100 подає Гол. Статистичний Уряд у Варшаві. Дотичать вони серпня 1936 р. (перша цифра), липня 1937 р. (друга) і серпня 1937 р. (третя цифра). Ось вони: Польща (Варшава) 60.5 — 64.6 — 64.2, Англія (509 міст) 88.6 — 93.4 — 93.4, Австрія (Відень) 96.9 — 97.0 — 96.8, Бельгія (59 міст) 88.5 — 86.4 — 96.4, ЧСР (Праґа) 94.7 — 96.7 — 96.3, Франція (Париж) 95.8 116.8 — 116.8, Голяндія (Амстердам) 77.5 — 82.0 — 82.2, Японія (Токіо) 86.4 — 93.6 — 94.5, Литва (104 міст) 49.5 — 55.2 — 55.2, Латвія (Рига) 78.0 — 88.0 — 82.0, Німеччина (72 міст) 82.7 — 83.2 — 83.1, Норвеґія (31 міст) 89.0 — 97.1 — 97.1, Ґданськ 94.0 — 98.4 — 98.3, Зл. Держави П. А. (51 міст) 85.3 — 88.5 — 88.6, Швайцарія (34 міст) 80.7 — 85.1 — 85.1, Угорщина (Будапешт) 82.7 — 87.3 — 87.4, Італія (50 міст) 83.6 — 93.4 — 93.8.

—o—

СВІТОВА ХРОНІКА.

ІТАЛІЙСЬКІ ПЛЯНИ В АБІСИНІЇ.

Італія хоче, щоб Абісинія в часі війни могла себе сама засоблювати в усе потрібне. Через те випрацьовує вона відповідну програму для розвитку тамошнього сільського господарства, для експлуатації природних скарбів і для зорганізування необхідного промислу. Між іншим звернула тепер Італія увагу на текстильне виробництво в Абісинії. Там буде стояти постійно 70.000 війська. Сотки тисяч італійців має виїхати туди на постійне поселення. Крім того щораз більше підноситься там число службовиків адміністрації і міліцій. З цього виростає велика потреба в одягах. Довіз японських і індійських товарів не вистарчає для італійців, а зрештою і тубильців хочуть вони вдягати власними виробами. Тому під управу бавовни в Абісинії має бути взятих 400 тисяч га. Зорганізований текстильний промисл має бути зорієнтований також на експорт, на конкурування з Японією і Індією. На таку конкуренцію не можуть іти текстильні фабрики в самій Італії з причини дорожні фрахтів і каналових оплат. Думають в Римі також про те, щоб розвести культуру юти в Абісинії і виробляти з неї мішки на каву, сіль і збіжжа.

РЕСПУБЛИКА АНДОРРА І ДОМАШНЯ ВІЙНА В ЕСПАНІЇ.

Маленька гірська республика на півдні Піренеїв, Андорра, хоч політично залежна від Франції, то господарсько в зимній порі (осінь і зима) залежна майже вповні від Еспанії, точніше від Катальонії. Діло в тому, що сніжна заметіль в горах перериває всяку комунікацію з Францією. Хоч кінець-кінців можнаб якось наладнати комунікацію, то харчів не може спроваджувати Андора з Франції, бо розпоряджає тільки пезетами, які при теперішних цінах у Франції є маловартні. Зновуж Катальонія сама не розпоряджає достаточною кількістю харчевих засобів. І так Андорра голодує.

З нашої кооперації.

НАШІ КООПЕРАТИВНІ ПЕКАРНІ В 1936 Р.

Всіх кооперативних пекарень на терені Р. С. У. К. було з кінцем 1936 р. 8. В тім році зросли обороти поважно лише в кооперативній пекарні „Золотий колос" у Львові, а саме сума торгів побільшилася в 156 тисяч зол. в 1935 р. на 199 тис. зол. в 1936 р. У загальній сумі збільшення продукції усіх пекарень виходить на 42 тис. кг. муки себто на 3.35 прц. Загальне усправнення продукції слідно у загальнім зрості припіку, який виносив в 1935 р. 32.6 прц., а в 1936 р. 33.71 прц. переробленої муки. Рівночасно зменшилися також кошти продукції, що виносили в 1935 р. 7.69 гроша, а в 1937 р. вже лише 6.78 гроша на 1 кг. печива. Таке усправнення продукції впливає очевидно на збільшення рентовности пекарняного підприємства.

В 1937 р. повстали нові 2 кооперативні пекарні — в Борщеві і Богородчанах.

І-ША НАРАДА КООПЕРАТИВНИХ ПРОПАҐАТОРОК У ЛЬВОВІ.

В днях 4. і 5. ц. м. відбулася у Львові у викладовій салі „Дому української кооперації" І-ша нарада кооперативних пропаґаторок. Нарада виказала високий ідейний та інтелектуальний рівень її учасниць і завдяки організаційним рефератам, що були на ній виголошені, теоретично спрецизувала суть кооперативної пропаґанди та намітила шляхи та засоби, якими повинна користуватися кооперативна пропаґанда у своїй практичній роботі. Підчас нарад виголосили реферати: дир. В. Луцький: „Ідеольогія української кооперації", п. О. Залізнякова: „Конгрес міжнародньої гільди в Парижі", п. І. Домбчевська: „Праця кооперативної пропаґаторки на селі" і м-р І. Гладка два реферати: „Праця кооперативної пропаґаторки в місті" і „Методика кооперативної пропаґанди". В нараді взяло ділову участь 39 осіб, з того 20 кооперативних пропаґаторок, які вже тепер працюють в українській кооперації, а саме в таких 17 осередках: Тернопіль, Жовква, Підгайці, Сокаль, Копичинці—Чортків, Теребовля, Стрий 3 прц., Борщів, Рогатин 2 прц., Золочів, Зборів, Бучач, Збараж, Ярослав, Перемишль, Львів Центросоюз, Львів Р. С. У. К. Дальше були 2 пропаґаторки філій Союзу Українок, а всі інші це були організаторки „Сільського Господаря", які залишилися на цю нараду після свого першого Зїзду організаторок „Сільського Господаря".

ЗАЦІКАВЛЕННЯ „КООПЕРАТИВОЮ ЗДОРОВЛЯ" В РЕМЕНОВІ.

Дня 13. ц. м. відвідав „Кооперативу здоровля" в Ременові референт кооператив здоровля при Союзі Рільничих і Зарібково-господарських Кооператив у Варшаві п. К. Вишомірський. Він основно інформувався у кооперативного лікаря п. О. Літинського і членів Управи кооперативи про господарку кооперативи та працю лікаря, якого застав при приниманню хорих у станиці кооперативи, як також розмовляючи зі селянами старався пізнати їх погляд на доцільність іствування такого виду кооператив по селах. При нагоді побуту в Ременові запізнався також п. Вишомірський з іншими кооперативними здобутками села.

Сторінка без політики.

ЖІНОЧІ ПРИМХИ І ПІДСТУП.

На цю тему писали ріжні автори перед нами, чимало писатимуть і після нас. Клясичним прикладом жіночої примховатої хитрости була Даліля.

Недавно Трістан Бернар згадав на шпальтах паризької преси подібну історію, правда, не таку трагічну як біблійна, одначе на його думку не менше важну, як акт обвинувачення проти жіночої примховатости.

Сорок літ тому славна була зі своєї величезної краси панна Н. з професії артистка, яка крутила мужчинам голови не право й на ліво.

В ній залюбився майже до божевілля відомий адвокат Пер Ляріє, поважний громадянин, при тім не дуже молодий, власник прегарної бороди, що її знала вся надсенська столиця.

Артистка, яка зовсім не відзначалася гострими звичаями, чомусь відмовляла адвокатові взаємности. Її кокетливість доводила його просто до божевілля і мало що не стала причиною самогубства. Одного разу вона сказала адвокатові примхувато:

— Зголіть бороду... і я буду ваша! Не можу дивитися на цю бороду.

Адвокат занімів. Зголити бороду. Що таке? Жарти? Якже він появиться дома без бороди? Що скаже жінка? Що скажуть товариші. Борода, його гордість і прикраса!... Яка страшна жертва!

Та дарма, не було іншої ради — зголив. Просто від фризієра, випарфумований, випудрований побіг до своєї вимріяної, немов летів на крилах любови.

Вона поглянула на нього крізь льорнетку і стала безупину реготатися:

— Боже мій! Якіж ви страшенно смішні!... Хаха! От потіха!

— Кохана, адже ви самі домагалися!..

— Так, ...але я забула як ви передтим виглядали... Запустіть собі знову бороду. Мушу порівняти, як вам краще, з бородою, чи без неї!

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Убивника Одети Льоран арештували.

У вчорашньому числі писали ми про те, що по довших розшуках знайшли тіло учениці Одети Льоран, яка вийшла була до школи і відтак пропала без сліду. Минулої суботи знайшли її трупа на смітнику, коло потічка, присипаного землею. Тепер уже тайна її смерти вияснилася. Після віднайдення трупа дівчинки, жандарми арештували двох мужчин. Один із них це 17-літній пастух, який зустрінув дівчинку того самого дня, коли вона йшла до школи. Його переслухували цілий день і цілу ніч, одначе він до нічого не признався. В той сам час переслухували в іншій кімнаті другого підозрілого, який теж виявився убивником.

Був це слуга тамошнього шпиталю Журдан. Він їздив кожного дня тою самою дорогою, що дівчинка і мусів стрічати школярку, коли вона йшла до школи.

— Одначе того дня, коли вона щезла, я не бачив її — запевнював він слідчих.

Його довго переслухували. Журден почав плутатися у своїх зізнаннях і говорити щораз щось іншого. Вкінці коло полудня стратив він енергію і не вмів уже над собою запанувати.

— Так, це я вбив — признався він. — Я стрінув її як звичайно і затягнув у поле. Та вона стала кричати і я мусів її вдушити.

Журдан має 27 літ і має славу незрівноваженого чоловіка. Процес у тій справі викличе, як можна сподіватися величезне заінтересування, не тільки у Фужер, але в цілій Франції.

—o—

Голуби... без виховання.

Клюб природників у Перст в Австралії уладив виставу птахів із зоольогічного городу в Сідґірс. Серед живих експонатів було теж кількадесять кообакурра, рід голубів, що видають зі себе голос зовсім подібний до людського сміху. Тому теж тих голубів називають „смішками". Підчас відкриття згаданої вище вистави трапився направду веселий і комічний інцидент.

Отже підчас відкриття предсідник хотів виголосити святочну промову. Та ледви почав він говорити, коли голуби почали сміятися, спонукуючи тим самим до сміху і зібрану публику.

Рад-не-рад мусів предсідник перервати. Коли по хвилинці успокоїлося і він хотів знову почати промову, голубів знову напав сміх. Щойно по добрій годині птахи споважніли і предсідник міг докінчити свою промову.

—o—

Із срібного екрану.

Фільма про Гітлера.

Американські часописи повідомляють, що одна голівудська фірма задумала накрутити фільму про диктатора Німеччини Гітлера. Ця фільма матиме назву: „Життя Гітлера". Фірера запитували окружною дорогою, чи він погодиться на таку постанову своєї біографії. На загальне счудування відповідь не була відмовна. Гітлер погоджується в засаді на фільму, одначе домагається, щоб перед фільмуванням прислали йому сценар до перегляду. Ті самі інформатори повідомляють, що згадана фірма прийме умовини фірера. Вже тепер на підставі інформацій американських часописів, переводять пробні знимки із деякими акторами, що мали би грати ролю фірера. Одначе остаточного вибору кандидата на цю ролю ще нема.

Паризька вистава на фільмі

У новій фільмі, що небавом появиться і в нас, яка називається „Чи ви заздрісні?" будемо вже оглядати паризьку світову виставу. Акція комедії починається в центрі терену вистави і відбувається відтак у ріжних місцях вистави. Багато знимок відбувалося в ночі, підчас ріжних парад на Сені.

СИЛА СУГЕСТІЇ.

Про доктора Куе, автора відомої „методи автосугестії" оповідають таку анекдотку:

Куе був дуже гострий у поведінці. Багато людей просто боялося його.

Одного разу прийшов він до лічниці відвідати недужого. Доглядачка стрічає його схвильована.

— Недужому гірше!

Куе перебиває їй:

— Ніколи так не кажіть... Кажіть „недужому здається, що йому гірше".

Чергового дня — другі відвідини. Куе ще в передсінках питає:

— Ну, як там справи?

Доглядачка на те швидко:

— Недужому здається, що він умер.

—o—

СКРИПКА-ЛІЛІПУТ.

На виставі музикальних інструментів, якої відкриття відбудеться при кінці жовтня у Відні, буде виставлена найменша на світі скрипочка. Її зробив молодий мистець-майстер Антін Остришек. Її довжина дає всього неповних три цалі. Не зважаючи на її мініятурні розміри, скрипочка зроблена зовсім так, як правдива, значить, можна булоб на ній грати, якщо знайшлись би такі малі ручки, що могли би тримати смик і перебирати струни. Остришек працював над тою скрипочкою повних два роки.

—o—

ЛЯНДРІ ...В СПІДНИЦІ.

Перед федеральним судом американського стейту Сінсинаті стала німка Анна Ган, яку обвинувачують у вбивстві трьох мужчин. Імовірно акт обвинувачення поширять, бо поліція має деякі сумніви щодо смерти 7 старців, в яких Анна Ган служила як ґувернантка. Є деякі дані на те, що всі вони були отроєні. В кожнім випадку, люди, в яких служила Анна Ган, вмирали з невияснених причин дуже швидко.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮШКИ.

Жіночі капелюшки стають тепер все чимраз менші. Тримаються уже майже на вершку голови.

Пані Славця купила собі теж такий капелюшок.

Муж станув счудований:

— Що? Шістьдесять золотих?

— Стільки коштує, Петрусю!

— Твій останній капелюх коштував теж щось пядесять золотих але був куди більший.

— Малі капелюшки стають тепер чимраз модніші.

Муж хвилюється:

— Капелюхи стають все менші, зате рахунки чимраз більші. Я вже бачу той день, коли ти прийдеш зовсім без капелюха тільки з рахунком від модистки.

З відчитової салі.

Т-во Прихильників Музею НТШ у Львові. Д-р Ярослав Пастернак: Про розкопи у Крилосі.

Заходом Т-ва Прихильників Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові відбувся в салі „Української Бесіди" 21. ц. м. в год. 18. відчит д-ра Я. Пастернака п. н. „Про розкопи у Крилосі". Салю наповнила вщерть українська публіка, головно молодь.

Голова новоосновaного Т-ва Прихильників Музею НТШ, дир. Павло Кривуцький, відкрив сходини, звертаючи увагу на велику вагу археольогічних розкопів для всього українського загалу. Появу прелеґента привитали прияв-ні оплесками.

Д-р Я. Пастернак перейшов коротко історію дотеперішніх розкопів на терені княжого Галича, праці о. кан. А. Петрушевича, проф. І. Шараневича, д-ра А. Чоловського та проф. Й. Пелеського. Зокрема згадав про заходи відкрити останки княжої катедри. Через світову війну настала 25-літня перерва в дослідах у Галичі.

В 1935. р. на пропозицію і коштом Ексц. Митрополита прелеґент приступив до систематичних розкопів у Крилосі. В 1936. р. натрапив на перші сліди фундаментів княжої катедри, а літом цього року, у 750-ліття смерти князя Ярослава Осьмомисла, вдалося відкрити весь фундамент катедри. Монументальна будова та її розміри вказують понад усякий сумнів на те, що це дійсно столична катедра у княжому Галичі. Її квадратове, чисто византійське заложення, як також багато фрагментів архитектурних різьб, позволяють віднести час її побудовання на другу половину XII. ст., на час панування кн. Ярослава Осьмомисла. Найцікавішою находкою, крім фундаментів катедри, є княжий саркофаг і гріб княжни з золотим чільцем. Розкопи будуть продовжатися в другий рік, літом 1938. р., також коштом Митрополита Шептицького.

Прелеґент ілюстрував свій виклад кількадесятьма світлинами, які пояснював вичерпуюче.

Відтак п. Юліян Дорош, наш молодий фільмовий підприємець та оператор, висвітлював свою репортажеву фільму п. н. „Одна неділя підчас розкопів у Крилосі". Глядачі мали нагоду бачити краєвиди з околиці Галича, сільські типи, маси прогульковців, виклад д-ра Я. Пастернака над княжим саркофаґом і т. д.

Сходини закінчив дир. П. Кривуцький, закликаючи приявних вступати в члени Т-ва Прихильників Музею НТШ та в цей спосіб помагати морально й матеріяльно вести археольогічні розкопи в цілому краю.

Цей цікавий виклад і фільмовий показ слід би повторити в якійсь більшій салі, бо багато осіб відійшло зпід дверей переповненої заль „Бесіди".

ВТРАТИ ЧЕРВОНИХ.

Як подає Стефані зі Сан Севастіяну, в останніх битвах під Фуенте дель Ебро, Ріо Ґаллеґо Хака 2.000 червоних полягло, 3.800 ранено.

—o—

ЖІНКА МЕКСИКАНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ВАЛЕНСІЇ.

Відому у мексиканських комуністичних колах Олену Вазкез Ґомез заіменували амбасадором Мексика у Валенції; вона виїде до Еспанії в найближчих днях.

ТИБЕТ ПРОТИ КИТАЮ.

БОМБАЙ, 22. 10. ПАТ. Директор історичного музею в Ню Йорку Каттінг, який вернувся по довшім побуті в Тибеті до Бомбаю заявив представникам преси, що тибетанський уряд вдоволений з теперішньої війни між Китаєм та Японією. Війна ударемнила пляни Китаю у справі підпорядкування Тибету під свої впливи. Каттінг заявив, що перший в історії Тибету щоденник в тибетській мові почав недавно виходити в Калімпонг. Вістки про віднайдення нового Далай-Лями неправдиві.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ, 22. Х. **Ольдбої Сокола-Батька—Маслосоюзники 2:0** (15:8, 15:11). Товариські змагання у відбиванці.

АМБАСАДОРИ ВТІКАЮТЬ ДО БАРСЕЛЬОНИ.

РИМ, 22. 10. ПАТ. Новий французький амбасадор при валенсійськім уряді Ляфонта приїхав до Барсельони, що буде від найближчого тижня осідком еспанського уряду. В Барсельоні осів уже большевицький амбасадор.

—o—

ВІЗИТА КАНЦ. ШУШНІҐА В БУДАПЕШТІ.

ВІДЕНЬ, 22. 10. ПАТ. Канц. Шушніґ виїхав з візитою до Мадярщини на прохання мадярського премієра Дарані. Канц. Шушніґ оглядне державні осередки хову коней в Бабольна і Кішбер. До Відня вертається в суботу.

—o—

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254—46.

— Для вшанування памяти пок. д-ра Евгена Олесницького відбудеться заходом Т-ва „Сільський Господар" у 20-ліття смерти його незабутнього голови й організатора у вівторок 26. ц. м. в Успенській церкві у Львові в год. 8. рано поминальне богослуження. Тогож дня в год. 6. вечором відбудеться в салі „Української Бесіди" (вул. Рутовського 22) святочний вечір, на якому після відкриття голови т-ва М. Луцького виголосить д-р Іл. Витанович реферат на тему „Д-р Евген Олесницький — провідник українського селянства".

— У справі проєкту закону про дипльомованих книговодів союз українських приватних службовців „СУПРУГА" у Львові скликує на пятницю 29. ц. м. нараду, на яку запрошує книговодів та заінтересованих членів „СУПРУГА" із цілого краю. Наради пічнуться в год. 6. вечором у салі будинку РСУК у Львові, вул. Технічна ч. 1.

— **Перша українська протисовітська авдиція.** У вівторок 26. ц. м. в год. 18.10—18.20 почують радіослухачі з львівської радіостанції передачу першого відчиту по українськи, що матиме за тему Совіти і життя в цій державі. Буде це реферат Евг. Базаревича „Національна справа в Совітах", що напевно цифрами та фактами зацікавить усіх. Евг. Базаревич кілька літ студіює вже цю проблему й поділиться з радіослухачами своїми заввагами. Крім цього викладу львівське радіо не має знову в найближчому тижні нічого для українців (є ще тільки газетка в середу 27. ц. м. в год. 13.45), бо й відчит інж. Р. Голода про контролю молочности, що мав відбутись в понеділок 25 ц. м., перенесли, як довідуємось, на неділю 31. ц. м. год. 8.10 вранці.

— **З нашого театру.** Управа кооперативи „Український Театр" ім. І. Тобілевича просить нас помістити щиру подяку для членів Повітової Ради в Рогатині за признану субвенцію в квоті 250 зол. на рік 1937. Цим члени ці дали доказ великого зрозуміння для культурної праці нашого Театру.

— **Нова українська станиця у Львові.** Товариство українських робітниць „Будучність", що недавно набуло на власність каменицю при вул. Собєського 28, з неділею 24-го жовтня в новій домівці розпочинає свою поширену діяльність. Того дня в 6. год. вечора відбудеться святочне відкриття і посвячення домівки, у якій постійно відбуватимуться фахові курси для домашньої прислуги, буде дешева кухня та приют для членів Товариства. Треба сподіватися, що Товариство, яке має вже свої заслуги в організації найнижчих кругів українського громадянства, у власній домівці розвиватиметься ще краще, як досі та виконає приняту на себе місію, слушно оцінену і підтримувану нашим духовенством

— **Праця над собою і для добра нації.** На сходинах адвокатських аплікантів при СУА м-р М. Ценко виголосив 21. ц. м. реферат про завдання українських адвокатських аплікантів. Основні думки референта такі: Українські аплікан-ти мусять попрацювати над собою, щоби придбали не лише фахове знання, необхідне при виконуванні свого звання, але могли теж бути провідниками свого народу в теперішніх неви-

мовно важких умовинах життя. Пригадав, що українські адвокати організували культурно-освітні та економічно-господарські установи й оформили політичні домагання української нації. Завданням молодих аплікантів вести далі цю працю. По рефераті відбулась оживлена дискусія.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні Клясової Льотерії впали такі більші виграі: 5.000 зол. на ч. 151942; 10.000 зол. на ч. 151116; 2.000 зол. на ч. 18321; 1.000 зол. на ч. 179976; 500 зол. на ч. 12359, 17635, 22771, 44714, 44929, 106977, 111435, 139985, 194857; 400 зол. на ч. 58398, 62597, 190307, 194040. 200 зол. на ч. 10980, 35824 79850, 119270, 136079, 183251.

— **У справі податку від вивісок.** Міністерство внутрішніх справ видало вияснення у справі податку від вивісок у користь самоврядування. Оподаткуванню підлягають не тільки вивіски назовні камениць, але також у брамах і подвірях. Одначе останні категорії вивісок будуть оподатковані на основі нижчих ставок з огляду на меншу вжиткову вартість. Зате не підлягають оподаткуванню вивіски, уміщені у сходовій клітці, бо сходи годі вважати публичним місцем. Вивіски нотарів і комориків є вільні від податку, бо вони обовязані означити місце свого урядування.

— **Чи обнижка комірного буде продовжена?** З днем 30-го листопада ц. р. вигасає розпорядок, що обнижує комірне 15 прц. в менших мешканнях і 10 прц. в більших. Уряд готовить тепер новелю закону, що продовжить теперішні обнижені ставки комірного на дальші чотири місяці, отже до 31-го березня 1938. р.

— **Колола жидівок шпильками.** В міськім городськім старостві відбулась в пятницю 22. ц. м. розправа проти 22-літньої Степанії Фогельзінгерівної, рисівнички архіву мап. Обвинувачена Фогельзінгерівна поколола шпилькою дня 11. ц. м. в год. 20.15 вечором при вул. Академічній Ерну Шамерівну, торговельну службовичку та Емілію Біргерівну, модніярку, які проходжувалися по праці. Обвинувачена призналася до закиненого їй проступку. Переслухані як свідки Е. Шамерівна та Е. Біргерівна обтяжили Фогельзінгерівну, яка в товаристві трьох гімназисток їх напастувала словами: „Ти жидівко! Ти Сальцю! Втікай з корза, бо дістанеш застрик!“ і колола їх шпилькою. Виявилось, що Фогельзінгерівна поколола попереднього вечора, теж при вул. Академічній, Люсю Бріг і Дору Вінтер. М-р Лисий відложив розправу, щоби переслухати нових свідків.

— **Розправа за вбивство Ясінських.** Прокуратор окружного суду Пехе в Золочеві в розмові з кореспондентом львівської „Хвилі“ заявив, що слідство у справі вбивства Ясінських у Белзі коло Золочева добігає вже до кінця. Слідчий суддя Закшевський замкне слідство з початком листопада. Під закидом убивства сидять три особи в арешті, під закидом допомоги 9 осіб. Розправа проти них відбудеться перед надзвичайною каденцією присяглих у лютім 1938. р.

— **Процес за кольпортуваня сконфіскованої брошури.** Минулого тижня відбулася в городському суді в Рівнім судова розправа проти голови Пов. Комітету УНДО в Рівнім Василя Ярмолюка, обвинуваченого у співучасти кольпортування сконфіскованої брошури. Після переведеної розправи суд засудив п. Ярмолюка на 3 місяці арешту. Яку сконфісковану брошуру кольпортував засуджений — волинські часописи не повідомляють.

— **Електрифікація долини Пруту.** Плян електрифікації долини Пруту, що обіймає будову трьох електрівень, а саме в Микуличині, Делятині і Ворохті, вже здійснюється. Головна електрівня буде при державнім тартаку в Микуличині, а дві інші будуть помічні. З електрики користати будуть і приватні електрівні в Яремчі, Делятині й ін. Вже почали будувати проводи на відтинку Микуличин—Ворохта, а відтак Микуличин—Делятин збудують на весну 1938. р. Електрику доставлятимуть усю ніч і буде вона значно дешевша ніж досі. До того причиниться вихіснування водної енергії Пруту для продукції електричної струї.

— **Арештування серед української молоді в Кремянці.** Дня 17. ц. м. поліція арештувала в Кремянці Миколу і Михайла Медвецьких та Івана й Олександра Гарасевичів. Причини арештування невідомі.

— **Перед лагідною зимою.** Завдяки південному вітрові від кількох днів у цілій Европі настала тепла погода, що на основі метерольогічних обсервацій повинна вдержатися довший час. Приватні „метерольоги“ та обсерватори заповідають в додатку лагідну зиму. Перед строгою зимою бжоли викидають трутнів із вуликів з початком осені, цього року трутні користуються гостинністю бжіл ще досі. Лагідної зими надіються мисливі на основі поведінки дичини та птацтва. Також листя на деяких деревах держиться ще міцно.

— **Чотири залізнички в українських Карпатах** мали цього літа живий рух. Дві залізнички возили туристів в Чорногори: одна з Ворохти під Говерлю і друга з Микуличина в сторону Космача понад Прутець, а дві інші в Ґорґани: одна з Надвірної до Рафайлової, друга із Брошнева до Підлютого. Залізничку з Ворохти під Говерлю, яка мала найбільший рух, тепер мають продовжити 2 км. в горі аж до стражниці над Прутом і два км. вдолі аж до залізничої стації у Ворохті. Будують у Ворохті також крите шинове авто на десять осіб, що курсуватиме з Ворохти в сторону Говерлі в 30 минутах. Подібний шиновий автобус на 40 осіб буде курсувати на залізничці Надвірна—Рафайлова. Стратять на тім звичайні авта. Вийшов теж розпорядок станиславівського воєводи, що головні туристичні шляхи будуть вільні від нових граничних загострених приписів.

— **Крівавий влом до кооперативи.** В Лопушанах пов. Зборів громадський вартівник Нисак побачив підчас нічного обходу кількох людей, що вибивали діру в мурі кооперативи. Коли вартівник хотів їм перешкодити, вломники кинулися на нього, звалили на землю, а один штовхнув його ножем у живіт. На крик раненого збіглися селяни, але тимчасом вломники втекли серед темряви. Тяжко раненого Нисака відвезли до зборівського шпиталю.

— **Заманювала малолітніх.** Тому кілька тижнів повідомлено льв. поліцію, що пропав 16-літн. гімназист. Тепер виявилося, що він є в мешканні 39літньої розведеної жінки інжиніра на Замарстинівській кольонії. Поліція ствердила, що ця жінка заманювала до себе й інших малолітніх хлопців для неморальних цілей. Поліція сконфіскувала у вдови 17 її власних порнографічних фотографій. До городського суду вплинув акт обвинувачення проти розведениці.

— **Краєва хроніка.** В Бартатові повіт Львів арештовано 37-літню Катерину Гіжевську, що брала за високою нагородою на виховання неправесні діти зі Львова і заморювала їх голодом на смерть. — На коломийському ринку залізничий поїзд потрутив 6-літню Блімну Шрайбер. Дитина дісталася під льокомотиву. Поїзд зупинили і дитину врятували. — В Уторопах Василь Кашавка під неприсутність батьків упав із ліжка та завис між дошками і печею та вдушився. — Із шпиталю в Косові втік умово недужий Владислав Соколовський із Гриняви, що перебував там під лікарською обсервацією. — В Ріківчику, пов. Коломия повісився на дереві 62-літній Іван Федасюк з причини умової недуги.

— **Стріл до медведя в Карпатах** за 3.000 зол. продає дирекція державних лісів, але тільки для мисливих із Польщі. Для гостей із загранииці стріл до медведя коштує 4.000 зол.

— **Польські кольоністи їдуть на Волинь.** Дня 21. жовтня ц. р. переїхали на фірах шосою через Люблин кольоністи з радомського повіту, їдучи в ковельський повіт. Везли на фірах усякі річи, а навіть голуби в клітках.

— **Поліціянт застрілив поліціянтку.** В четвер вечором в одному з варшавських ресторанів поліціянт Оберлянд застрілив 28-літню поліціянтку Яніну Ковальську і сам тяжко зранився. Причиною трагедії була нещаслива любов. Ковальська була нареченою Оберлянда, з яким працювала у Варшаві. Коли її перенесли з Варшави до малого містечка любов Ковальської теж прохолола. В четвер приїхала до Варшави і повідомила свого нареченого, що з ним зриває. Вечором обоє ще раз стрінулися і тоді дійшло до трагічних стрілів.

— **Непорозуміння чи скандал?** Бельгійський професор Пікар, знаний з лету до стратосфери, заявив на принятті з приводу інавгурації академічного року в університеті у Брюсселі, що організатори польської виправи до стратосфери використали його пляни, які він виладив тому два роки. Крім того заявив, що на випадок, якби польська виправа до стратосфери відбулася на основі його плянів, він буде приневолений виступити в тій справі на міжнародньому форум. Як відомо, проф. Пікар був у Польщі і відвідав бальонову фабрику в Леґіонові, де хотів замовити свій бальон до стратосферичного лету. Тоді мав кілька конференцій з представниками польських наукових кол. Підчас тих конференцій він предложив свої пляни лету на висоту 30 тисяч метрів, над якими працював кілька літ. У найближчому часі має зібратися наукова рада польського стратосферичного лету і займе становище супроти заяви проф. Пікара.

— **Литовець Сташіс у вязниці.** Тимчасовий литовський комітет у Вильні виконував — як подають польські газети — ролю неофіційного литовського посольства. Головою цього комітету був довгі літа Константин Сташіс, що розпоряджав великими капіталами, які мав переказувати йому литовський уряд з Ковна на литовську акцію на Виленщині. За якісь девізові справи осадили тепер К. Сташіса у вязниці на Лукішках у Вильні.

— **Хованка Сталіна.** Як повідомляє „Дейлі Мейль“, совітський диктатор Сталін живе у жахливому страху за своє життя. Він звелів побудувати собі на Кремлі триповерховий дім, що визначається штудерною конструкцією. Приватний кабінет Сталіна цілий із сталі і вбудований у велику вінду, яка підносить його довільно на денне світло вгору або спускає в підземелля. Сталінові досить натиснути при бюрку ґузик, щоби разом з цілою кімнатою знайтися в баженому місці. На випадок бомбового атентату з повітря, кімната кровожадного диктатора спускається швидко з 10-метрової висоти до глибокої пивниці, де він чується найбезпечнішим. В останніх часах Сталін їздить так щораз частіше. Так не потерпав за своє життя ще ніодин сатрап, якого знає історія.

— **Ловлять дітей в Румунії.** Як повідомляє черновецька преса, в цілій Румунії бушує від якогось часу банда, що ловить діти. Впродовж одного тільки дня схопили в місті Клюж 14-літню дівчину, в Букарешті трьох хлопців 11, 14 і 15-літнього. Бандити домагаються великого окупу.

— **Смерть світового вченого.** В Кембрідж помер у 66-му році життя славний англійський фізик, нагороджений премією Нобля, льорд Разерфорт, творець новочасної теорії атомів. Нагороду Нобля дістав у 1908 р. голосний був його науковий досвід, яким розбив атоми азоту і дістав атоми водня, осягаючи переміну хемічних первнів.

— **Дивак у печері.** На морському побережжі біля Констанци знайшли в печері здичілого чоловіка, що не звважаючи на холод, спав голий на купі газет. Показалося, що це Жорж Гляшав, який з відрази до світа і людей жив довший час

у печері і ніяк не хотів її покинути. Тому, що він нічим не провинився проти законів, поліція лишила його в спокою.

— Чому булйонові кістки зі знаком КНОРР? Практично кожна пані дому знає, що саме ті кістки булйонові є приготовані з чистого екстракту мяса з додатком витягу з добірної городовини. Знаменитий є булйон до пиття приготовлений з булйонових кісток Кнорр. Випита щодня на сніданню або до обіду 1 філіжанка булйону з цих кісток збуджує апетит. Можна також вживати його до поліпшення смаку багатьох страв, як риб, пащтетів, городовини, бігосу, гуляшу, квашеної капусти, зуп і соусів. Придаються вони також на доповнення харчу на прогулках. Тому кісток булйонових Кнорр не повинно бракувати в жаднім господарстві домовім. Практичне є опакування туристичне на 12 кісток в ціні 80 сотиків. Одначе треба добре звертати увагу на знак Кнорр і бронзово-жовте опакування.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРОПОВІДЬ 500 ЗОЛ. ГРИВНИ АБО 20 ДНІВ АРЕШТУ.

Староство в Коломиї покарало **о. Годунька** зі Львова за зміст проповіди, що її він виголосив на Преображення Господне дня 19. серпня ц. р. у церкві в Космачі підчас побуту на літньому відпочинку, на гривну 500 зол. або на 20 днів арешту.

Покараний о. Годунько вніс спротив і в середу 20. ц. м. відбулася проти нього розправа перед окружним судом у Коломиї. Суддя Глябота затвердив оречення староства в Коломиї засуджуючи о. Годунька на 500 зол. зі заміною на 20 днів арешту. Обвинувачував прок. Васерман, засудженого боронив **адв. д-р В. Старосольський** зі Львова.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ЗОРЯ РІВЄРИ“

Ерна Закс, що грає в цій фільмі головну ролю має один із найкращих сопранів в Европі. Хто хоче почути її співу має для цього добру нагоду. Фільма зроблена за зразком тих численних сюжетів, що мусять бути пристосовані до головного домагання великих співаків: співаки мусять мати нагоду співати. Від першої сцени знаємо, що звичайна собі, нікому невідома учениця консерваторії мусить зробити карієру, бо чуємо проби її голосу. Її „відкриють“ і виведуть у „широкий світ“. Німці в таких темах багато дотепніші, ніж американці і не замучують слухача самими концертами та операми, хочби мали артистку з таким першорядним голосом як Ерна Закс. Спів є тут ніби додатком до справжньої драми не без веселих сцен. Дві історії, довкола яких крутиться особа молодої кліної дівчини зручно повязені. Нема в цій фільмі нічого оригінального, але вона цікава, не нудна.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Установчі заг. збори безвідсоткової каси. В гурті перемиських громадян, зорганізованих у Міщанськім Братстві і в Т-ві „Зоря“, виринула думка заснувати безвідсоткову касу в метою нести поміч найбіднішим кругам українського робітництва, ремісникам та всім тим, які хотілиб відкрити власні варстати праці, а не мають до цього грошей. Майже цілий рік зійшов на приготуванні всіх формальностей, звязаних з основанням цієї каси. Вибраний до цього комітет зладив статут і постарався за його затвердження у воєвідському уряді. По полагодженні всіх формальностей відбулися в неділю 17. ц. м. установчі загальні збори першого на наших землях товариства „Українська католицька безвідсоткова каса“. У зборах, якими проводив о. крилошанин Кечмар Іван, взяло участь 88 членів основників. У склад першої управи ввійшли: м-р Чубінський А. голова, Заревааа М., заст. голови, о. крил. Кечмар І., дир. Ярошевич О. і дир. Борисевич А. Ціль, яку собі ця установа поставила, справді дуже гарна. Переведення її в життя залежить від усього українського перемиського громадянства.

Конференція садівничок. Минулої пятниці відбулася в салі „Української Бесіди“ під проводом п. Вятичної Емілії конференція провідниць дитячих садків. Короткий звіт з переведених педагогічною комісією Р. Ш. провірок по садках у повіті зложив дир. Пеленський Дмитро, що звсував діяльність садків, підкреслюючи, що наше селянство не вповні зрозуміло ще важне значіння та потребу садків. Дальше звсував і деякі недомагання, зокрема неоднородне ведення садків. Щоб усунути ті недомагання, запропонував вибрати з-поміж провідниць комісію, яка має уложити плян праці у садках, як також другу комісію для приготування програми повітового попису садків. По звіті відбулася оживлена дискусія.

Н-и.

ДОБРОМИЛЬ.

Посвячення читальняної домівки на Гучку. Передмістя Добромиля Гучок стояло осторонь всякої громадянської праці. Не було там донедавна ані одного українського товариства. Щойно у вересні ц. р. основано читальню „Просвіти“ і приміщено її в домі „на Прусівці“, що має дуже гарне положення (немов у парку, пригожім на фестини). Такий фестин, зовсім удалий, уладила читальня 26. вересня, а 17. жовтня ц. р. посвячення читальняної домівки, свято книжки і „Просвіти“. Акту посвячення домівки доконали о. парох Господаревський та о. ігумен д-р Василь Паславський. Опісля відбулась академія, в котрій брали участь хори з Лицька, Губич, Княжполя і Тарнави. Громадяни Гучка вперше переживали таке свято, вони й доложили багато заходів, щоб воно випало якнайкраще. Бажано булоб свято книжки получити враз із виставою книжки і преси, тимбільше, що в Добромилі — повітовому осередку — нема української книгарні або бодай кіоску з часописами.

Просвітянська анкета відбулася 18. жовтня в Добромилі при участи делегата Матірного Товариства п. Кобова зі Львова. Заступлені були майже всі читальні добромильської округи. Представники читалень довідалися про широку підготову ювилею „Просвіти“ в 1938 р. Вивязалась жива й річева дискусія, що є доказом запікавлення ювилеєм широких просвітянських кругів.

ТУРЧАНЩИНА.

Дивна поведінка турчанського старости Із. Вагнера. Одною з найповажніших українських низових кооперативних клітин на терені б. старосамбірської політичної округи є без сумніву перенесена минулого року з Болехова до Старого Самбора, кооперативна Районова Молочарня. Згадана кооператива виявила вже в перших тижнях свого істнування в Ст. Самборі повну життєздатність, чим дала доказ, що вона доконче потрібна. Український селянин, розуміючи важне завдання Районової Молочарні та її велику реформаторську місію на полі поправи господарської культури українського села, почав горнутися самочинно, без примусу в члени цієї кооперативи. І мусимо признати з перспективи кількох місяців, що селяни не завелись у своїх сподіваннях. Нині цілком сміло можна ствердити очевидний факт, що грошевий стан наших сіл завдяки Р. М. значно піднісся. Районова Молочарня заснувала сметанкові збірні теж у кількох селах турчанського повіту, між іншим і в громаді Топільниця. З Топільницею сусідує велике село Турє, опановане жидами, які заснували в тому селі централю жидівської кооперативної молочарні, а філію в Топільниці. Сметанкарня Районової Молочарні в Топільниці стала їм сіллю в очах. Не диво, бо достава молока до жидівської відбірні почала нагло падати. Крім цього господарі з Туря, не зважаючи на принаду жидів, таки стали збувати свій скрівець — молоко через українську кооперативну відбірню в Топільниці. А тимчасом нагло в перших днях серпня турчанський староста видав приказ поліції в Стрілках, щоб вона опечатала українську відбірню в Топільниці; мовляв, відчинять її тоді, коли санітарна комісія з турчанського староства визнає її приміщення відповідним до ведення цього підприємства. Щоб не було ніяких непорозумінь, управа Р. М. у Ст. Самборі вислала як оплату санітарній комісії 78 зол. і ждала на приїзд цієї комісії, але дотепер не діждалася. Не помогла навіть інтервенція у воєвідстві. Тому селяни страшенно обурені, що їм не дають змоги відставляти молока до відбірні. Кому це потрібне?

БОЛЕХІВ.

Величава маніфестація в 900-ліття проголошення Пр. Діви Марії Володаркою України. День 21. м. м. — свято Рождества Пр. Діви Марії — належить до особливих днів у житті Болехівської Землі. Рік-річно в цьому дні збираються громадяни Болехівщини в Бучниках біля Болехова, де в затишні ліса стоїть каплиця з чудотворною іконою Пречистої Діви Марії. Спішать вони туди, щоб угасити спрагу своєї душі та тіла, бо є тут і цілюще джерело, що випливає у стіп каплиці. Цього року духовенство болехівського деканату порішило в цьому дні відсвяткувати ювилей 900-ліття проголошення Преч. Діви Марії Володаркою України і це спричинило небувалий здвиг народу. До мальовничого ліса в Бучниках спішили не тільки громадяни Болехівщини, але й із дальших околиць так, що кількість учасників доходила до 20 тисяч. Також і програма свята була куди багатша, як щороку. Поруч релігійно-церковної частини відбулася теж святочна академія, що завдяки добре підібраним і вдатно виконаним точкам викликала сильне враження. Торжественну Службу Божу з дияконами відслужив о. сов. Штайден з Лисович при участи хорів з Гошева й Угольної. Знаний діяч Болехівщини, парох Чолган о. Зубрицький, виголосив глибоку змістом та гарну формою проповідь про тісний звязок між Небесною Царицею та українським народом у всій його історії. Немче завершенням цього релігійного підйому було масове св. Причастя, що його приняло поверх 1.000 вірних. І хоч богослужба протягнулася до 1 год. вполудне, то загал зібраних прочан не покидав місця та з захопленням чекав на заповіджену академію. Першим сильним акордом цієї академії було вступне слово о. дек. В. Сухого. Він коротко зясував значіння цього небувалого свята та завізвав приявних віддати честь Володарці України. Понеслося трикратне грімке „слава“ з тисячей грудей. Потім був виступ хору з Угольної, після нього виголосив святочну, глибоко обдуману промову ред. В. Глібовицький зі Львова. Думки промовця очевидячки западали в душу тисячів слухачів, що як вкопані слідкували за його словами. Жвавим темпом чергувалися потім дальші точки програми: продукції хорів з Гошева, Церковної та Лисович, салінарної орхестри з Болехова та 4 деклямації. Грімким співом католицького та національного гимну закінчилося це памятне свято, що зразковим ладом та зорганізованістю величезної маси народу набрало характеру справжньої релігійно-національної маніфестації. При цій нагоді годі не підчеркнути великих заслуг, що їх поклав своєю невтомною працею головний організатор цього свята, о. дек. В. Сухий. Від 1918 р. діє він на терені Болехівської Землі і сліди його праці видні на кожній ділянці життя — від релігійно-церковної до суспільно-політичної включно. Ціла низка національних установ у Болехові завдячує своє повстання цьому ідейному діячеві, що славиться серед усього громадянства своїми незвичайними особистими прикметами. Справжнім жемчугом серед його діл є величавий „Захист для українських дітей“, що завдяки його заходам повстав з фундації д-ра Іваловича, колишнього надворного лікаря короля Болгарії.

Прочанин.

СТАНИСЛАВІВ.

У дописі „З життя читальні „Просвіти“ в Кнігиничі-Кольонії“ („Діло“ ч. 233 з 22. п. м.) зложено в друкарні помилково підпис „Видія“ — має бути Б. Л.

—o—

Спорт.

ПЕРШІ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ

ремісничо-робітничої молоді Львова

відбудуться в неділю 24. ц. м. в год. 1.30 на площі Сокола-Батька. Програма змагання така: 1) біг 100 м., біг 1500 м., скок узвисочінь, скок вдалечінь, мет булавою, гінці 4×100 м., гінці 3×1000 м. 2) **Проба побиття рекорду на 10.000 м.** Крім цього відбудуться товариські змагання у копаному мячі **У.Р.С.К. — С. Г. Сила.** Змагання відбудуться без огляду на погоду точно в год. 1.30 поп.

УКРАЇНА (ЮНІОРИ) — ЛЄХІЯ (ЮНІОРИ)

Змагання юніорів України і Лєхії, відбудуться в неділю 24. ц. м. на Погулянці (грище 40 п. п.) в год. 2.30 попол. Цей метч заповідається справді сензаційно, бо Лєхія веде у табелі і є дозволі поважним кандидатом на мистця. Україна має теж добру дружину, яка навіть найсильнішому противникові може зробити не конче приємну несподіванку.

На тому самому грищі відбудеться в год. 10.30 метч за мистецтво О. Л. між дружинами **ІІ. Сокола і Лєхії.** Ця остання є малою ревеляцією осінніх розгривок, бо несподівано високо виграє і зовсім несподівано програє.

ЗОРЯ — СВЯТОГОР.

Товариські змагання між цими чоловими Ц-клясовими дружинами відбудуться в неділю 24. ц. м. в год. 2.30 попол. на грищі Т. З. Р. біля грища Погоні. „Русска“ дружина Святогор, по програній з Зорею, хоче конче зрегабілітуватись і тому змагання заповідаються цікаво. Думаємо, що українська одинацятка і цим разом переможе та цим потвердить, що передове місце в Ц-клясі слушно їй належиться.

ЗДОЛБУНІВ. КПВ — ГАРТ 2:1 (1:0).

Гарт грав дуже добре і при більшім щастю міг навіть виграти. Годиться при тім зазначити, що Гарт Ц-клясова дружина осягає завжди на метчах із А-клясовим КПВ гарні вислідн. Досі метчі КПВ — Гарт дали такі вислідн: 4:2, 1:0 і 2:1. Останній метч розіграв Гарт у рамках турніру за мистецтво міста і чашу п. Войтальчика. Перші ворота добуло КПВ при кінці першої половини після наріжника, другі з одинацятки за застрілену руку. У другій половині Гарт сильно затиснкав, щоб вирівняти, одначе грачі КПВ почали грати всіма дозволеними і недозволеними засобами, щоб тільки втримати вислід.

Стан табелі цього турніру такий 1) КПВ 2 гри, 4 пункти і 6:1 відн. ворів. 2) Гарт 1 гра, 0 пунктів і 1:2. 3) Отшелец 1, 0, 0:4.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Włodzimierz Bączkowski: GRUNWALD CZY PIŁAWCE? Wydawnictwo „Myśli Polskiej“. Warszawa 1938. Стор. 208, 8°.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stoł. m. Lwowa. Lwów, 15. października 1937. R. VI. Nr. 20.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Lwów, 1937. R. II. Nr. 9.

NASZ WYRAZ. Kraków, październik 1937. R. IV Nr. 7.

PŁOMYK. Warszawa, 7. października 1937. R. 22. Nr. 6.

Театри.

Великий Театр:

Субота 23. X. год. 4. попол. казка для дітей „У святоіванську ніч“; год. 7.30 веч. „Завтра неділя“.

Неділя 24. X. год. 3.30 попол. „Завтра неділя“; год. 7.30 веч. „Завтра неділя“.

Понеділок 25. X. год. 7.30 веч. „Завтра неділя“.

Театр Рімнородностей:

Субота 23. X. год. 7.30 веч. „Жабоньга“

Неділя 24. X. год. 3.30 попол. „Жабонька“; год. 7.30 веч. „Жабонька“.

Понеділок 25. X. год. 7.30 веч. „Жабонька“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ПУТЯТИНЦІ:
23. X. Отаман Пісня
24. X. Довбуш.

БЕРЕЖАНИ:
25. X. Шарика.
26. X. Ніч під Івана Купала.
27. X. Пуд кураталею.
28. X. Орлеин.
29. X. Княжна чардаша.
30. X. Шалапут.
31. X. Довбуш.
З Бережан іде театр до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СУДОВА ВИШНЯ:
23. X. Гимн нужди.
24. X. Ніч під Івана Купала.

ГУСАКІВ:
25. X. Хмара.
26. X. Маруся Богуславка.
27. X. Гейша.
28. X. Воскресення.

КІНА.

АПОЛЬО: „Країна кохання“.
АТЛЯНТИК: „Гра життя“.
ВАНДА: „Останній поганин“, „Клопоти спортовця“.
ГРАЖИНА: „Мельодія закоханих сердець“ і „Страдіварій“.
ЕВРОПА: „Тиьтайська трійка“.
КАСИНО: „Ескапада“ з Марл. Дітріх.
КОПЕРНИК: „Знахор“ на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Пімвина ватабел“
МЕТРО: „Панна Лілі“ і додатки.
МІРАЖ: „Рай“ комедія з Патом і Патахоном та Тібором Гальмаєм.
МУЗА: „Камелієва дама“.
ПАКС: „Додик на фронті“.
ПАЛЯС: „Зоря Рів'єри“ з Ервою Зак.
РАЙ: „Княжа“.
РІЯЛЬТО: „Збунтована“.
СВІТ: „Алярм у ночі“, „Ню-Йорк-Сан Франціско“.
СТИЛЕВЕ: „Данило Бун“ і ревія.
ТОН: „Втеча Тарзана“.
УТІХА: „Забуті лиця“ і ревія.
ХИМЕРА: „Танго закоханих“. —

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Теплиці, Шмекс, Піщани — славні живці Чехословаччини“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 23. жовтня 1937.

БЕРЛІН 15.15 Дівчата співають і грають, 20.10, 21.00 Хай живе добрий гумор, 22.30 Танк. музика, БРНО 20.15, 21.00 „Веселі заручини“ оп. Мадита. БУДАПЕШТ 12.05 Спів, 18.00 Розр. концерт. 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 19.10, 20.00 Військ. орх., 20.25, 21.00 Вес. муз. вечір, 21.445, 22.00 Форт., 23.00 Циг. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 21.15 Вес. авд. КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.00, 19.40, 20.40 Легка і розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, ПРАГА 16.50 Театр для дітей, 17.50, 18.00 Концерт орх. і сол., 19.35 Нар. пісні, РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 20.15, 20.45 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Танкова музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Золото Рену“ оп. Вагнера.

Неділя, 24. жовтня 1937.

БЕРЛІН 19.10 Квінтет, 20.00, 21.00 „Викрадення із Сераю“ оп. Моцарта; БІЛГОРОД 19.00 Хор; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 16.50 Сальон. музика, 18.00 Циг. музика, 19.40, 20.00, 21.00 „Валентини“ оп. Сірмая; ВІДЕНЬ 12.55 Концерт бажань, 15.25 „Із арх. пампасів“ гутірка, в ср. пл., 17.55, 18.00 Концерт хору донських козаків, 18.40 Форт., 19.35 Дрібні твори на вioл. і форт., 20.05, 21.00 Від Штравса до Легара; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.36 Неаполь співає — нар. іт. пісні, 17.00 Концерт бажань; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.45 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ресурецйоне“ оп. Альфано на осн. Толстого; МІНХЕН 20.00, 21.00 „Ріголето“ оп. Вердія; ПРАГА 17.00 Гадовий концерт із Індії, 19.10 „Далібор“ оп. Сметани, 20.05 21.00 Моцартівський концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 Театр Уяви, комедія; РИМ 17.45 Розр. музика, 21.30 Розр. концерт.

Подяка.

Рада Карпатського Лещетарського Клюбу складає оцим щиру подяку Дирекції Центросоюзу, яка в розумінні ваги розвитку лещетарського спорту зложила щедрий дар у квоті 400 зол. на ціли К. Л. К.

Рада К. Л. К.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 23. жовтня 1937.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.15 Співаймо пісеньки, авд. для шкіл, 11.40 Тенор Ж. Тіль у дуеті і сольо, пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розр. концерт, Полудн. денник, Гутірка, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Господ. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: В пустині та пущі, 16.15 Концерт військ. орх., 16.50, 18.45, 19.50, 20.55 Гутірка, 17.00 Одна любов Юл. Словацького, 17.15 Скрипка, форт., 17.50 Наша програма, 18.00, 18.30, 19.55 Спорт, 18.10 Хор. концерт, 18.15 Сестри Тріяс співають, пл., 18.35 Для села: Газове поготівля села, Актуальна хліб. гутірка, 19.00 „Бузьки неуки“ обр. для дітей В. Герца. Подаки в Румунії, 19.50 Культ. життя в столиці, 20.00 Концерт мандолінистів, гітарове тріо, сопран, баритон, 20.45 Веч. денник, 21.00 Танкова музика, 21.45 Спаситель, скеч, 22.00 Орх. концерт, тенор, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Програма на завтра, 23.05 Танк. музика з пл.

Неділя, 24. жовтня 1937.

8.00 Ран. авд., 8.15 Для села: Хліб. газетка, Про грунтові кооперативи, 8.40 Концерт хору, 9.00 Радієвий день Перемишля: Після богослуження орх. концерт, у перерві Старий і новий Перемишль, 11.30 Репортаж із життя, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симф. поранок: орх., А. Сарі сопр., 13.10 Фрагм. із книжки Ст. Василевського про Шлеськ Опольський, 13.30 Розр. концерт: Ст. Русоцький тенор, форт., 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Наші консерви з овочів і городовини, Музика з пл., Сільські господарства змінюються, 15.45 Для молоді: Музей Перемишля, Пісеньки, 16.05 „Аппічка та життя“, 16.20 Підвечірок при мікрофоні, орх., сол.; у перерві в год. 17.00 Світовий концерт із Голяндської Індії, в год. 18.05 Хвилинка бюра студій, 19.00 Театр Уяви: „Бабусина скринька“ на осн. Бол. Пруса, 19.35 Транс. з Перемишля: Гутірка, орх., спів, 20.35, 21.00 Спорт, 20.50 Веч. денник, 21.15 Веселий вечір, орх., Щепко і Тонько, 20.00 Оповідання про Моцарта, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танкова музика з плит.

БІРЖА.

Львів, 22. жовтня 1937.

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·40, 89·58, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·50—5.27·00. Фльорени год. 293·62—292·90, Франки фр. 18·15—17·75, Франки швайцарські 122.15—121·35, Фунти анґл. 26·30—26·16, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·80—16·80, Кор. дан. 117·39—116·81 Кор. норв. 132·13—131·47, Корони шв. 135·38—134·92, Ліри, італ. 22·00—22·40, Марки фінлянд. 11·64—11·20, Марки нім. 125·00 — 119·00, Шилінги австр. 99·20—98·80, Тель Аві з 26·30—26·16, Марки нім. срібні 131·00 — 126·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 55·13, 55·38, 55·38 4 поз. інв. 1 ем. [illegible] 2 ем. 69·25, серія 63·50, 5 валяр. 60·00, 4 прем. дол. 38·50, консол. 59·00, 58·50, 58·75, дві ост. др.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 22. жовтня 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·00 зол.
1 кг. масла експ. вкл. з опак.	3·00 зол.
молоко	15—16 сот.
яйця (копа)	4·45 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Хто з милосердних сердець поможе жінці оплатити таксу курсів, яких покінчення дасть їй змогу заробити на прожиток, зволить ласкаво надіслати жертву до Адміністрації „Діла“ для „Юлії“. 3-3

Позір Збаражчина! Звичайні Загальні Збори Т-ва „Український Дім“ в Збаражі відбудуться 18. листопада 1937 р. в годині 11-ій передполуднем у салі Українського Дому. Порядок нарад на афішах у коридорі Українського Дому — **Виділ.** 1917

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.